

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: III

BROJ: 2 (28)

Subotica, veljača (februar) 1997.

Cijena: 5,00 N. din

Približilo se
Kraljevstvo
Božje!
Obratite se
i vjerujte
Evandjelju!

Crkva sv. Sofije, Carigrad
- XIII. vijek - Krist
(dio mozaika)

NAPREDOVATI U SPOZNAJI ISUSA KRISTA - SLIJEDITI NJEGOV PRIMJER

Nedavno sam imao duhovnu obnovu s mladima. Cilj duhovne obnove bio je: Što bolje upoznati Isusa da bismo ga što više zavoljeli. Bili su to milosni trenuci. I za mene i za njih. Mladi su bili iznenađeni. Puno toga novoga su o Isusu saznali. I spoznali da ga mogu i moraju još više slušati, slijediti, slaviti, voljeti, ljubiti... Oduševili su se za Isusa. Oduševila ih je njegova dobrota. I sami, doista, poželješe biti bolji!

Sviđa mi se Zborna molitva prve korizmene nedjelje: "Svemoguću Bože, udijeli da godišnjom proslavom korizme napredujemo u spoznaji Isusa Krista i u životu slijedimo njegov primjer". Ova molitva tumači nam bit korizme. Napredovati u spoznaji Isusa Krista! Ovako si ja tumačim razliku riječi "upoznati" i "spoznati". Kad nekoga ili nešto upoznajemo, onda se o toj osobi ili događaju ili stvari problematici informiramo, nešto novo saznamo. A nešto (nekoga) spoznati znači zapravo shvatiti istinitost stvari. Ta spoznaja me potom poziva da odgovorno zauzmem stav prema tome i donesem odluku...

Isusa mnogi poznaju. Upoznali su ga čitajući Bibliju, kao najčititaniju knjigu svijeta; gledali su filmove o njemu, ali to nije ništa promijenilo u njihovom stavu prema njemu. Kad, pak, netko spozna tko je Isus, kakav je on, što mu može značiti u životu - tada se mijenja. Počinje mu vjerovati, moliti mu se, slušati njegovu nauku, vršiti njegove zapovijedi, slijediti njegov primjer. Ipak, poznavanje može dovesti i do spoznaje Isusa Krista.

Svi bismo ove korizme trebali napredovati u spoznaji Isusa Krista. To bi bio veliki doprinos proslavi "Godine Isusa Krista" i pripravi za veliki Jubilej. Budemo li Isusa i slijedili, naš doprinos tomu će biti još veći, a korist neizmjerena svakom pojedincu, našim obiteljima, župskim zajednicama, društvu i Crkvi. Ove korizme iskoristimo svaku priliku da bismo Isusa što bolje upoznali. Treba čitati Novi zavjet, svakodnevno. Ići na nedjeljnu misu redovito. Po mogućnosti na korizmene propovijedi. Obavljati pobožnost Križnoga puta. Čitati duhovno štivo... Čineći to, spoznat ćemo da trebamo nasljedovati Isusov primjer.

Slijediti Isusov primjer! Što to znači? Isus se često povlačio na samotno mjesto i danomice puno molio, razgovarao s Ocem. To trebamo činiti i mi. Pronaći kutak i trenetak za molitvu. Isus je odlučno odbijao Napasnika i nikada nije počinio grijeha. Ove korizme "objavimo rat" Sotoni i njegovom zavodenju. Izbjegavajmo svaki grijeh. Prestanimo zlo činiti. Isusa nadasve trebamo slijediti u dobroti. U dobroti i ljubavi prema čovjeku Isusa još nitko nikada nije nadmašio. Njegov primjer je tako jasan, sjajan, privlačan, poticajan... I, nije nedohvatljiv. Isus želi da budemo dobri kao što je on bio. On želi danas, po nama, biti blizu čovjeku. Svakom čovjeku, a osobito patniku! Korizma je lijepa prilika da porastemo u ljubavi prema Bogu i bližnjemu! Isus nas poziva na taj put. Odazovimo se.

"Zvonik" koji držite u ruci pomoći će vam da Isusa bolje upoznate, da ga više zavolite, da spoznate što vam je činiti, jer je pun poticajnih riječi, misli... Izvolite!

Želim zajedno s vama napredovati u spoznaji Isusa Krista i slijediti njegov primjer!

Uz srdačan pozdrav, moli za vas,

Vaš urednik

POZIV NA OBRACENJE

Korizma je vrijeme kad se sjećamo Kristova 40-dnevnog boravka u pustinji i 40-godišnjeg putovanja Izraelskog naroda iz ropstva u slobodu. Kroz to je vrijeme Izraelski narod često gladan i žedan gubio pouzdanje i padao u kolebljivost, ali je ujedno osjetio i svu Božju nježnost i ljubav koja mu nikada nije nedostajala.

Danas je korizma vrijeme kad se pripremamo na proslavu Kristove smrti i njegova uskrsnuća. Ova se priprava ostvaruje slušanjem Božje riječi i vježbanjem u kršćanskom životu.

Svake godine, i svakog dana, pozvani smo da postajemo slični Kristu, a to znači da se u krsnoj milosti, vođeni Duhom Svetim, odričemo zla i grijeha i s Kristom uskrisavamo na novi život.

Kako je Isus počeo javno djelovati, stao je propovijedati nauku koja je bila ujedno i stara i nova. **STARA** jer ništa nije dokinuo od zakona i proroka; a **NOVA** jer je donio novost evanđelja, Radosne vijesti i Božjeg milosrđa kao nitko prije njega. Čim je prvi put otvorio usta pozvao je ljude na **OBRAĆENJE**.

Što, dakle, znači "obratiti se"? Naš je pojam obraćenja siromašan. Postoje tri strana izraza, hebrejski, grčki i latinski koji nam osvjetljaju puninu ovog pojma.

1. Hebrejski izraz "šub" znači **PROMIJENITI PUT**. Izmijeniti smjer svoga kretanja. Ako si išao onim smjerom, pa si opazio da je kriv, da te udaljava od tvog željenog putovanja, da te udaljava od cilja, promijeni pravac. Okreni se za 180 stupnjeva i podi drugim pravcem. Promijeni pravac kretanja, promijeni život.

2. Grčka riječ "metanoia" također znači **PROMJENU**, ali promjenu **IZNUTRA**, **PROMJENU ČOVJEKOVE NUTRINE**. Biblijskim bi se rječnikom reklo **PROMJENU SRCA**, promjenu mojeg načina razmišljanja, totalnu promjenu nutrine, tako da mi je (u pozitivnom smislu) sve isprevrnuto.

3. Konačno, latinski izraz "convertere", prije svega znači **OKRENUTI SE NA DRUGU STRANU, OKRENUTI SE LICEM PREMA SMJERU ODAKLE ME NETKO IZNENADA POZVAO**. Sjetimo se Marije Magdalene pokraj praznog groba. Uskrsli joj se pokazao i iza leđa prozvao imenom: "Marijo!". Ona se trgne, **OKRENE I VIDI I UPOZNA ISUSA**. Eto, obratiti se znači: **OKRENUTI SE LICEM PREMA GOSPODINU**. Ako sam mu prije okrenuo leđa, sada **ODLUČNO SEBE USMJERAVAM PREMA NJEMU**.

Stoga, uzevši sva ova tri pojma zajedno, možemo bolje razumjeti bogat sadržaj biblijskog pojma obraćenja. I možemo znati što nam je činiti: promijeniti ne samo put koji nas nikamo ne vodi, nego promijeniti i srce, i sebe usmjeriti prema Gospodinu.

Ovih 40 dana korizme trebamo shvatiti kao vrijeme spasenja, vrijeme da se oda sna prenememo, da pokažemo pravo lice i skinemo pokladne maske iza kojih se skrivamo.

Evo primjera. Kad uđemo u trgovinu, toliko puta čujemo: "Molim vas, ovo mi lijepo zamotajte", ili smo to i sami toliko puta izgovorili. Svim je trgovcima dobro poznato koliko je mušterijama važna ambalaža. S lijepom ambalažom lako se može sve prodati, čak i "mačka u vreći". Stoga su ponekad omoti ljepši, čak i vredniji od svog sadržaja.

Sebe ne zamotavamo u trgovini. Ali znamo da naša ambalaža, naša fasada, nije nevažna. S puno više pažnje sebe zamotavamo, pažljivije nego li trgovac robu u trgovini.

Bog ne treba naš celofan, našu ambalažu i ukrasne mašnice. Njemu ne možemo prodati ni uvaliti "mačka u vreći", kad dobro zna da u njoj leži "ričući lav", s oprostjenjem!

Korizma je poziv ne samo da skinemo maske i celofane, da ne glumimo, da napustimo stari put koji nas nikamo ne vodi, nego i da rado prihvaćamo ponudenu Božju blizinu, prijateljstvo i praštanje, pa da se, kad nas On prozove vlastitim imenom, iznenadimo, trgnemo i, **OKRENUTI PREMA NJEMU**, idemo svijetom **GONJENI DUHOM SVETIM**, baš kao Isus.

Zvonko Blaško

Uređuje: Andrija Kopilović

• 5. nedjelja kroz godinu
09.02. 1997.

Job 7,1-4.6-7
1 Kor 9,16-19.22-23
Mk 1, 29-39

**ISCJELITELJ
BOLESNIH**

Bolest je sastavni dio našeg prolaznog života. Nagle smrti našega vremena nisu blagodati nego veliki problem. Naime, moderni čovjek je bolestan a da toga nije svjestan. Bolest je, pak, povlašteno stanje života u kojemu se čovjek susreće sa samim sobom i s Bogom. To je teško stanje. Upravo zato za stanje bolesti Bog pokazuje osobito razumijevanje. Isus se cijelog svog života opredjeljivao za patnike i bolesnike kao supatnik, tješitelj i iscjelitelj bolesnih. Svako njegovo ozdravljenje bilo je cjeloviti čin ozdravljenja tijela ali preko njega i čišćenje duše. Onaj koji je na sebi iskusio takav čudesni Božji zahvat pozvan je postati i njegovim svjedokom. Liturgija ovoga dana može se slobodno nazvati liturgijom osmišljavanja ljudske boli kao spasonosnog trpljenja. Vrlo je važno uočiti da je Isus u toj svojoj zauzetosti za bolesne i patnike osjetio potrebu da se posveti njihovu liječenju i dubokoj molitvi kojoj su temelji: Ljubiti bližnjega i slaviti Boga.

• 2. korizmena nedjelja
23.02. 1997.

Post 22,1-2.9a.10-13.15-18
Rim 8,31b-34
Mk 9,2-17

**SLUŠAJTE MOGA
SINA LJUBLJENOGA**

U svom životu čovjek prolazi kroz područja tame i svjetla upravo onim ritmom kojim se u našem životu izmjenjuju dan i noć. Stoga je u tamnim noćima duha potrebno osobito Božje svjetlo, da možemo puni nade, a ne predani mraku iščekati svjetlo novoga dana. Kao kršćani, kušnju prihvaćamo i znamo da preko nje postajemo više kršćani, ali u kušnji stalno molimo da nam sine nova svjetlost i da nam se daruje nova milost. U tradiciji Crkve 2. korizmena nedjelja uvijek je označena preobraženjem na Taboru. I to je jedno od najsveltijih bogoobjavljenja jer se Krist apostolima očituje kao Sin Božji i kao pobjednik smrti, a znamo iz povijesti spasenja da ni tako jasno bogoobjavljenje nije bilo dovoljno jako da u dušama svih učenika urodi jednakim plodom. U pobjednika nad smrću jedini se nije razočarao Ivan. Mi smo u boljem stanju nego što su bili učenici na Taboru jer smo krštenjem i sakramentima kršćanske inicijacije do te mjere opečaćeni Duhom da bismo trebali prepoznati Krista Pobjednika i Sina Božjega. Nama ostaje, međutim, drugo pitanje otvoreno, a to je koliko slušamo tog ljubljenoga Božjega Sina. U kršćanstvu je poslušnost njemu-Ljubljenome naš odgovor svjetlosti na kušnju tame.

• 1. korizmena nedjelja
16.02. 1997.

Post 9,8-15
1 Pt 3,18-22
Mk 1,12-15

**PRIBLIŽILO SE
KRALJEVSTVO BOŽJE**

Ulazimo u povlašteno doba crkvene godine. Jedna od temeljnih korizmenih vježbi jest slušanje i razmišljanje Božje riječi. Crkva kao brižna majka, osobito u Korizmi, zajednici vjernika nudi najljepše tekstove za formaciju i rast u vjeri da bi u uskrsnom otajstvu doživjeli i svoje vlastito spasenje. Božji dijalog s čovjekom uvijek je Božje djelo na koje nas poziva. Najsavršeniji oblik toga djela jeste savez. U svakom savezu se treba jasno opredijeliti znajući izabrati između onoga što je lijevo i onoga što je desno. I sam Isus započinje svoje javno djelovanje ulazeći u pustinju gdje biva kušan. Makar je njegovo opredjeljenje jasno, ipak je prošao, u naše ime i za nas, kroz vrata opredjeljenja, konačnog odreknuća od sotone i odbijanja svake mogućnosti da osporava njegovo poslanje. Iako je okružen napastima, ipak je u društvu anđela. Duhovni život nisu uspjesi, nego naša borba da u času kad se križaju milost i kušnja znamo prihvatiti milost i pobijediti kušnju. I tada se ispunja vrijeme i u nama započinje živjeti kraljevstvo Božje. Ono se ostvaruje i danas, i u nama, ako smo jasno opredijeljeni za Kristovu ponudu.

• 3. korizmena nedjelja
02.03. 1997.

Izl 20,1-17
1 Kor 1,22-25
Iv 2,13-25

**REVNOST ZA DOM
GOSPODNI**

Bog je jasno u Starom zavjetu mnogo puta, a napose Mojsiju, objavljivao svoj naum spasenja i svoj Zakon po kojemu se može biti članom Božjeg naroda, poštujući Savez koji je Bog sklopio s narodom. Ljudska slabost i ohola samodopadnost izabranika često nadvlada kao napast i samo izabranje, pa se čovjek uljulja u spoznaji da je spašen bez da kontrolira svoje ponašanje koliko je i da li je u skladu s voljom Božjom. Isus ulazi u hram za kojega cijeli Izrael zna da je dom molitve i kuća Božja. No, u tom hramu nalazi heređ i stoga revan, Očevom ljubavlju, čini neobični gest. On bičem čisti hram od svega onoga što ne spada na bogoštovlje. Ovaj događaj revnosti Isus iskorištava te sebe objavljuje kao novi hram, po kojemu se događa sve bogoštovlje, jer je on susretište Boga i čovjeka, mjesto u kom se najviše štuje Bog. Prihvatiti Isusa kao učenik, otkriti tko je on, znači početi za njim. Međutim moramo biti svjesni da to znači biti spreman početi putem smrti, ali i uskrsnuća. Znak tijela razorenog i sagrađenog je temeljno obećanje otkupiteljskoga djela u kojemu Bog dopušta razaranje da bi podigao novo stvorenje, savršenije od prvoga. Revnost nas vodi kroz vrata razapetosti do vrata svjetla u novom svijetu.

VIŠE ČITATELJA KATOLIČKOG TISKA VIŠE DOBRIH VJERNIKA

RAZGOVOR S MONS. HUZSVÁR LÁSZLÓM, ZRENJANINSKIM BISKUPOM

U SRCU SAM OSTAO NOVINAR

Već niz godina biskupi Beogradske metropolije okupljaju se u Subotici na blagdan Obraćanja sv. Pavla, koji je zaštitnik Subotičke biskupije i sjemeništa "Paulinum". Ovogodišnje prisustvo mons. Huzsvár László, zrenjaninskog biskupa, u Subotici iskoristili smo i zamolili ga za razgovor.

Našim čitateljima dobro je poznat mons. Huzsvár László. Ipak, na početku razgovora, evo nekoliko osnovnih podataka iz njegovog života.

Rodio se u Bačkoj, u Horgošu, 21. veljače 1931. godine. Teologiju je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu od 1950-1958. godine. Za svećenika je zaređen u subotičkoj katedrali 29.06. 1957. godine. Uz službu kapelana i župnika u Subotičkoj biskupiji obavljao je i mnoge druge dužnosti od dekana do arhiepiskopala. Najveći dio svog svećeničkog života proveo je kao župnik u Novom Sadu, kada je istovremeno uređivao i katolički mjesečnik "HITÉLET".

HITÉLET

Biskupom je imenovan 07.01. 1988. godine, a posvećen je u zrenjaninskoj katedrali 14.02. iste godine.

- "Zvonik" je od početka uspio zainteresirati čitateljstvo, izabrati prikladne teme...
- Postignuto je zajedništvo čitatelja i urednika

ZVONIK: Oče Biskupe, radujem se što u ime "Zvonika" mogu s Vama, kao s kompetentnom osobom, porazgovarati o našim novinama. Vi ste, naime, i sami bili i osnivač, kao i glavni i tehnički urednik mjesečnika "Hitélet". Bili ste ujedno i dugogodišnji novinar. Da li još uvijek sebe smatrate novinarom?

BISKUP: Razgovor o našim katoličkim novinama za mene je uvijek privlačan. Najljepšim razdobljem mog života smatram ono koje sam proveo kao urednik "Hitéleta", vjerskog mjesečnika na mađarskom jeziku, između g. 1963-1989. Čitatelji su veoma dobri prijatelji urednika, ukoliko ih prihvaćamo kao suradnike i poštujemo njihove primjedbe. U svom srcu sam ostao novinar: upravo zato cijenim "Zvonik". Dobro su mi poznate okolnosti ure-

đivanja jednog lista. "Zvonik" je uspio odmah na početku svog izlaženja "probiti led", zainteresirati čitateljstvo, izabrati prikladne teme i obraditi ih u prikladnom stilu. Postignuto je zajedništvo čitatelja i urednika.

- Katolički list izražava vedrinu vjernih srca - ukazuje na sigurnu nadu u budućnost: Krista
- Kulturom života pridobiti čitateljstvo

ZVONIK: Što je Vaše mišljenje: Ima li katolički tisak budućnost? Ako ima, zašto se u našem narodu tako malo čita? Nije li u ovo doba elektronskih masmedija došao kraj pisanoj riječi?

BISKUP: Budućnost katoličkog tiska zavisi od nadobudnog uređivanja. Katolički list je pozvan da izrazi vedrinu vjernih srca, sigurnu nadu u budućnost: Krista imamo, naime. Ne bih okrivio elektronske masmedije. Još manje mislim da je došao kraj pisanoj riječi. Sve zavisi od ispravne svijesti i uvjerenja onih koji uređuju list: smatraju li sebe nosiocima kulture života, umjesto kulture smrti - sigurno će pridobiti čitateljstvo.

- Zdrava vedrina pisane riječi uvijek će biti konkurentna elektronskim masmedijima
- Katoličko novinarstvo mora braniti temeljne kršćanske vrednote od napada i iskrivljavanja dnevne štampe

ZVONIK: Koje teme zanimaju naše vjernike i kako i na koji način te teme prezentirati da bi izazvale vjernike na razmišljanje? I kako propagirati pisanu riječ da bi bila konkurentna elektronskim medijima?

BISKUP: Za vjernike su najzanimljivije one teme koje su u najvećoj mjeri "goruće". Članci trebaju biti izazovni. Novinari moraju dobro uočiti sve ono što je sekularizacija voljna "sahraniti" te snalažljivo prikazati vrednote praktičnog kršćanskog života. Naša je vjera lijepa. Zbiljski kršćanski život je privlačan - na novinaru je da tu ljepotu i privlačnost ističe umjesto nekakvog jadikovanja. Zdrava vedrina pisane riječi uvijek će biti konkurentna elektronskim medijima.

ZVONIK: *Da li bi bilo uputno pisati o svim stvarima, na primjer o političkim (svakako principijelno), budući da to ljude najviše zanima?*

BISKUP: Pisati o svim stvarima, o svemu i svačemu, pogotovo o političkim pojedinostima nije poziv katoličkog tiska. Mrtve treba prepustiti mrtvima. Ukoliko su međutim sa strane dnevne štampe napadnute osnovne kršćanske vrednote, katoličko je novinarstvo pozvano da bez žestine iznosi svoj odgovor u svojstvu čuvara istinoljubivosti. Čitatelji su veoma zahvalni kada tko u njihovo ime napiše ono što je prisutno u njihovim srcima - ali što oni nisu u stanju izraziti.

ZVONIK: *Kako ocjenjujete naš list "Zvonik" s obzirom da ga izdajemo u ovo vrijeme svakojakih poteškoća? Dvadesetak aktivnih svećenika našeg meternjeg jezika kadri su izdavati nešto što se s više strana ocjenjuje vrlodobrim?!*

BISKUP: Izdavanje "Zvonika" je providonosno. U ovo vrijeme svakojakih poteškoća vjernicima je potreban siguran oslonac - a to je pisana riječ. Ono što je napisano prednost ima pred onim što je samo prikazano. Dvadesetak aktivnih suradnika za jedan list je zalag sigurnog prosperiteta. Ustrajnost u uredničkoj suradnji će osigurati daljne priznanje i zadovoljstvo čitatelja.

- "Zvonik" katolički mjesečnik vjernika SRJ?!

ZVONIK: *Može li "Zvonik" pretendirati da, zajedno sa suradnicima iz drugih biskupija, postane katolički mjesečnik za cijelu SRJ?*

BISKUP: Hoće li "Zvonik" postati katoličkim mjesečnikom za cijelu SRJ, zavisi od širokogrudnosti uredništva i prikupljanja dobrih suradnika iz drugih biskupija. Broj čitatelja bi sigurno porastao - a samim tim i prestiž Lista - kada bi u njemu, bar objelodanjivanjem vijesti i kratkih reportaža, došli do izražaja i vjernici kotorske, barske, prizrenske, beogradske, zrenjaninske i đakovačko-srijemske biskupije. Dakako, ne na štetu vjerničkih zajednica s područja Subotičke biskupije.

MODERNI APOSTOLAT: PRIKUPJATI PRETPLATNIKE KATOLIČKOG TISKA

- U "Zvoniku" još više o duhovnosti obiteljskog života, odgoju djece; o ljubavi prema rodnom kraju; tematika s područja osam blaženstava
- Najviše bih pohvalio informativnost Vašega Lista
- Ništa nisam našao što bi mi se manje svidjelo u Vašem Listu

ZVONIK: *Budući da je koncepcija našeg lista: informativno-formativna, da li naš List odgovara toj koncepciji? Ako ne, koja pitanja bi trebao obrađivati da bi odgovorio tim ciljevima? Što biste naglasili kao najprioritetnije?*

BISKUP: U "Zvoniku" lijepo dolazi do izražaja informativno-formativna koncepcija Lista. Možda bi trebalo obrađivati u još većoj mjeri pitanja koja se odnose na duhovnost obiteljskog života, odgoj djece u svjetlu otajstvene vjerničke povezanosti s posebnim osvrtom na ljubav prema rodnome kraju. Tematika da obuhvaća područje osam blaženstava.

ZVONIK: *Recite, molim Vas, posve slobodno i otvoreno: Koje biste napisali posebno pohvalili? I da li smatrate da su dobro obrađeni i teološki pravovjerni?*

BISKUP: Najviše bih pohvalio informativnost Vašeg lista: ona je zaista iscrpna i obuhvaća sve one pojedinosti koje su svjedok žive Crkve. Ni u teološkom smislu nema nikakvih manjkavosti u Listu.

ZVONIK: *Isto tako molim Vas, recite: Što Vam se manje sviđa u našem Listu? Što bi valjalo mijenjati ili dodati?*

BISKUP: Možda čudno zvuči, ali ništa nisam našao što bi mi se manje sviđalo u Vašem Listu. Čuvajte i sačuvajte sadašnji smjer Lista.

- Neka svi čitatelji budu ZVONICI - neka se svi smatraju suradnicima katoličkog tiska prikupljajući što više pretplatnika
- Po "Zvoniku" bi trebala rasti svijest vjerničkog zajedništva

ZVONIK: *Mi u Uredničkom vijeću često razmišljamo o potrebi selekcije tekstova, a ujedno bismo željeli što veći broj suradnika. Što učiniti da u tom smislu bude po onoj izreci: "I vuk sit i koza cijela"?*

BISKUP: Uredničko vijeće je selekciju tekstova zasada uspješno provelo. U vezi postavljenog pitanja jedino Vam mogu preporučiti mnogo razumijevanja, otvorenosti - a također i opreznosti prema novim suradnicima. Nalazite se na dobrom kolosjeku: izbjegavajte primamljivost skretanja poradi samog skretanja.

ZVONIK: *Što biste poručili našim čitateljima na kraju ovog razgovora?*

BISKUP: Što bih drugo poručio čitaocima "Zvonika" već da također i sami postanu "zvonikom", drugim riječima: da se svi smatraju suradnicima katoličkog tiska, da što više pretplatnika prikupe za Vaš List. Izazov je to za moderni apostolat. **Prisutnošću što većeg broja čitatelja katoličkog tiska dolazi do porasta broja dobrih vjernika.** S dobrima je lakše dobar biti. Upravo po "Zvoniku" bi trebala rasti svijest međusobnog vjerničkog zajedništva. Vjerničko će zajedništvo na taj način porasti u svojoj težini i kršćanske će vrednote više dominirati u svakom dnevnom životu.

Razgovarao: Antun Miloš, Žednik

30 GODINA II. Vatikanskog koncila (2)

DRUGI Vatikanski koncil I SV. LITURGIJA

Nakon općenitog uvoda u smisao i značenje II. Vatikanskog koncila, kojega sam iznio u prošlom broju ZVONIKA, prijedimo na prvi koncilski dokumenat o sv. liturgiji. Drugi Vatikanski koncil stavlja veliki naglasak na sv. liturgiju iz koje Narod Božji crpi svoje postojanje i sjedinjenje s Isusom Kristom.

Prije 33 godine, 4. prosinca 1963, Papa Pavao VI. s koncilskim ocima stavlja svoj potpis na prvu "Konstituciju o svetoj liturgiji". Za ovu Konstituciju je glasovalo 2158 otaca, a 19 je bilo protiv. Najprije se stvorio jedan okvirni tekst ove Konstitucije, a onda je razrađen sam dokumenat, za kojega je glasovala velika većina koncilskih otaca, osim nadbiskupa Lefebra koji je poveo za sobom nekolicinu koncilskih otaca.

Konstitucija o sv. liturgiji nosi latinski naziv "Sacrosanctum Concilium", ima sedam poglavlja i 130 brojeva, s dodatkom o reformi kalendara. Sedam poglavlja nose ove naslove: 1. Opća načela za obnovu i gajenje sv. liturgije; 2. Presveto Otajstvo Euharistije; 3. Ostali sakramenti i blagoslovine; 4. Božanski Časoslov; 5. Liturgijska godina; 6. Sveta glazba; 7. Sakralna umjetnost i bogoslovni predmeti.

Smisao i želja obnove liturgije, koju donosi Koncil sadržana je u br. 21 ove Konstitucije gdje čitamo: "Dobra majka Crkva želi marljivo provesti opću obnovu liturgije sa svrhom da bi kršćanski narod od svete liturgije sigurnije postigao obilne milosti. Liturgija se, naime, sastoji od nepromjenljivog dijela koji je božanski ustanovljen i od promjenljivih dijelova koji se tokom vremena mogu ili čak moraju mije-

njati, ako su se u njih uvukle pojedinosti koje manje odgovaraju izvornoj naravi same liturgije ili su postale manje prikladne."

Još prije II. Vatikanskog koncila, Crkva je pomišljala na liturgijsku obnovu, ali je uvijek tu obnovu temeljila na Svetom pismu, crkvenim Ocima i povijesti Crkve, odnosno na samoj hijerarhiji Crkve koja je jedina ovlaštena uređivati liturgiju. Papa Pijo XII, svojom enciklikom "Mediator Dei" (1947), pokreće obnovu liturgije vazmenog bdijenja (1951/56). Ta ideja obnove uvrštena je u ovu Konstituciju o liturgiji.

Narav svete liturgije i njezina važnost u životu Crkve ističe da je Bog navijestio i izveo otkupljenje svijeta. To je misterij nove pashe, trpljenja, uskrsnuća i uzašašća Kristova (br. 5). Liturgija zorno prikazuje ovaj misterij u Crkvi: "Stoga je svako liturgijsko slavlje - budući da je ono djelo Krista Svećenika i njegova tijela, koje je Crkva - u najpotpunijem smislu sveto djelo, i s njim se, s obzirom na isti naslov i isti stupanj, po djelotvornosti ne može izjednačiti ni jedan drugi čin Crkve" (br. 7). Liturgija ne iscrpljuje sve djelatnosti Crkve (br. 9). Ali ona je "ipak vrhunac ka kojemu teži djelatnost Crkve, i ujedno izvor iz kojega proističe sva njezina snaga. Doista, apostolski su naponi upravljani k tome da se svi koji su vjerom i krštenjem postali Božja djeca, sastaju zajedno, usred Crkve hvale Boga, sudjeluju kod žrtve i blaguju Gospodnju večeru" (br. 10). Nadalje, duhovni život kršćanina ne sastoji se samo u sudjelovanju u sv. liturgiji. Važno je gajiti pobožnost u svem životu: "Doista kršćanin, pozvan da moli u zajednici, mora uz to učiti i u svoju sobu i moliti Oca u tajnosti" (br. 12).

Mato Miloš OCD

DUH SVETI VODI CRKVU PREMA VELIKOM JUBILEJU

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 11/

Iščitavajući, vjerno, dalje Papino apostolsko pismo o pripremi jubileja godine 2000. nalazimo se kod točke 26. Papa se s velikim priznanjem prisjeća Svete godine koju je proglasio papa Pavao VI. 1975. Ta je godina zatalasala cijeli kršćanski svijet obiljem svojih tema. Napose temom pomirenja. I velikim hodočašćima, kada je po prvi put milostima, koje se dobivaju privilegijima hodočašća u Rim, pribrojio i sve katedrale i istaknute mjesne Crkve i tako u sam sadržaj Svete godine utkao teologiju II. Vatikanskog sabora. Dalje Papa spominje i Svetu godinu otkupljenja koju je on proglasio 1983. i koja svojim sadržajem, a napose enciklikom "Redemptor hominis" dovodi u najbližu vezu ovu godinu priprave kada razmišljamo i vjerski rastemo u spoznaji i klanjanju Gospodinu Isusu Kristu. U ovom razdoblju, koje se može nazvati pripravom, nalazi se i glasovita Marijanska godina 1987/88. koja je također bila po mjesnim Crkvama tako slavljena što je bila razrađena cjelokupna nauka o prisutnosti Marije u otajstvu Krista. Bila je to jedinstvena prilika da se teološki mariologija izreče novim jezikom, a u štovanju Bogorodica časti onim duhom kojim je to zaželio II. Vatikanski sabor. Papa naziva tu godinu direktnom godinom priprave velikog jubileja. Marija je, naime, Majka Krista Gospodina, koja je rodivši ga podarila svijetu novo razdoblje spasenja.

Tako Papa, prije nego će prijeći na tumačenje Marijine uloge u velikom jubileju, objedinjuje sve ono što je u Crkvi slavljeno posljednjih desetljeća, kao veliki dar Duha Svetoga Crkvi. I makar se u času, kada se pojedino slavlje događalo, nije na to mislilo, ipak je Duh Sveti jasno vodio svoju Crkvu onim putovima po kojima mi možemo sada hrabro kročiti prema velikom jubileju upravo onom trojstvenom teologijom koja je sada već u toku, a to je jubilej u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

M.V.

JUBILEJSKI ZNAK

U prošlom broju na naslovnoj stranici objavili smo JUBILEJSKI ZNAK. Premda je on po sebi razumljiv i ukazuje na veliki jubilej 2000 godina kršćanstva, ipak rado objavljujemo je dno tumačenje ovoga znaka.

U sredini plavog kruga koji simbolizira svemir ogniježdilo se pet raznobojnih golubica - nastanilo se pet kontinenata, naš svijet. Tijekom trogodišnje priprave za veliki jubilej - godinu 2000, molit ćemo da na njima zavlada mir. Na to nas nadahnjuje i kružno gnijezdo golubica - solidarnost među ljudima kojom bi željeli u tijeku jubileja zaokružiti, zahvatiti svakog čovjeka.

Višebojni križ, sastavljen od triju crta - Trojstvo, grli cijeli svijet i prelazi granice svemira. Križ je u istim bojama kao i golubice da se tako

označi otajstvo Utjelovljenja Sina Božjega - Bog je ušao u ljudsku povijest. Isus je svojim svetim križem otkupio svijet i podigao

palo čovječanstvo. Svjetlo koje probija iz središta zemlje je Krist. Svjetlo koje je došlo na ovaj svijet i koje prosvjetljuje svakog čovjeka. U četiri polja svemirskih prostranstava ispisane su riječi na latinskom jeziku - "Krist jučer, danas, uvijek" prema riječima iz poslanice Hebrejima - "Isus Krist, jedini Spasitelj svijeta, jučer i danas isti je - i uvijek (Usp. Heb 13,8).

Izvan kruga je latinski napisano:

"IUBILAEUM A.D. 2000"

JUBILEJ GODINE GOSPODNE 2000."

Znak jubileja oblikovala je 22-godišnja studentica Emanuela Rocchi iz Masse Martane, nedaleko od Perugie u Italiji.

/MAK, 5 (315), siječanj 1997./

"MALI PUT" I OSOBNA TEREZIJINA KARIZMA (3)

Nauka "malog puta duhovnog djetinjstva" nije rezultat Terezijinog teološkog istraživanja. Tereziya nije voljela teoretizirati. To joj nije dozvoljavao njezin karakter, niti njezina duhovna kultura. Ona nije podnosila privid racionalnog sistema i tehničkog formalizma. To pokazuju njezini spisi u kojima ne želi ništa drugo, nego opisati svoj osobni doživljaj, povjeriti svoje osobno stanje duše onima koji će to prihvatiti i u praksu primijeniti. To je čisto motri-lačka istina zaodjenuta ljubavlju, bez kritičkih postavki vlastitih ideja. Kada te misli pod pritiskom nježnih izljeva otkrije povjerljivim osobama, onda one zadivljujućom snagom otkrivaju bujnu živahnost njezine duše, kao vrhunsko djelo Duha Svetoga, koje vuče svoje korijene još iz ranog Terezijinog djetinjstva.

Nije teško prozreti njezin "mali put" opisan tijekom njezine kratke, ali široke unutarnje povijesti, a da se ne osjeti njezina pro-

finjena duša. "Mali put" u samom je začetku njezine vlastite naravi, topline njezine duše, u unutarnjoj brzini njezinih intuicija, u traženju želje za bitnim i istinitim, u privlačnosti beskrajno vječnog, u prirodnoj privlačnosti poniznima i jednostavnima, u optimističkoj viziji stvarnoga i oduševljenju za svaki izražaj ljepote i dobrote. Njezina sestra Celina, kod postupka za Terezijinu beatifikaciju, izjavljuje da je Tereziya: "sačuvala sve do konca svojega života slatko ponašanje djeteta, koje se sviđalo njezinom društvu. Svaka je sestra željela gledati i slušati ju".

Doista, samo iz takve duše i takve čvrstoće može zračiti svjetlo nauke "duhovnog djetinjstva", življenog i tako privlačnog. Zapravo, njezina nauka, kao i čitava njezina osobnost ponizna i jednostavna, sadržana je u dvije riječi: duhovno djetinjstvo, ili još jednostavnije: "mali put". "To je samo evanđelje, to je srce evanđelja, kojega je ona otkrila s tolikim milostima i svježinom", govori Celina. Terezijina nauka pruža metodu nadnaravnog života koji je potkrijepljen njezinim iskustvom i u isto vrijeme to je odražaj njezina duha.

Mato Miloš, OCD.

NAŠ KANDIDAT ZA SVECA

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

IZ KORIZMENIH PROPOVIJEDI

Tko još nije upoznat s glasovitim korizmenim propovijedima u somborskoj "katedrali"? Marljivo pisane propovijedi na hrvatskoj bunjevačkoj ikavici i izgovorene u prepunoj samostanskoj crkvi otaca karmelićana zauzimaju istaknuto mjesto u cjelokupnom opisu Sluge Božjega. Imamo ih sačuvanih gotovo stotinu (97) počevši od 1905. pa do 1941. Na žalost, veliki broj je zagubljen i nije došao do nas. Sačuvane su gotovo sve iz prvih osam godina boravka u Somboru od 1905-1912. (ukupno 53), zatim iz 1919; 1923; 1925; 1934-1938. i iz 1941. godine.

Propovijedi uglavnom imaju istu shemu. U prvom dijelu svog navještaja o. Gerard izlaže nauk Crkve - tumači vjerske istine, a u drugom brojnim primjerima svetaca nastoji potaknuti vjernike da ih svojim životom slijede. Propovijedi od 1934. godine pa na dalje nastajale su danima od svakodnevnih kratkih izreka i razmišljanja (meditacija) koje su oblikovale duhovni život i ophođenje Sluge Božjega prema bližnjima. Nebrojene kratke izreke, što ih je naš kandidat za sveca sastavljao i ponavljao, služile su mu kao vježba za život u neprestanoj Božjoj prisutnosti. On nastoji tu vježbu, putem propovijedi, prenijeti i na svoje slušateljstvo.

U korizmenim propovijedima o. Gerarda nalazi se čitav spektar tema. Ovdje nam prostor ne dopušta da se tim opširnije pozabavimo. Istaknut ćemo samo neka zrnca i ostaviti ih svima nama na razmišljanje.

KRIŽ KRISTOV - PLODNA VOĆKA

Križ Kristov, često prisutna tema u korizmenim propovijedima o. Gerarda, zaslužuje našu pozornost i ove Korizme. O-

Gerard tumači kako je Križ Kristov urodio najboljim plodom, plodom otkupljenja, spašenja ljudskog roda. "Po smrti Isusa na križu smo oživjeli. Križ je najslada voćka. Bez njega nek ne bude ni jedna bašča, ni jedno srce." (1) Nakon što je vjernicima slikovito prikazao razne patnje koje je Isus trpio prije primanja križa, o. Gerard u istom stilu nastavlja i motri Isusove postupke i riječi: "Isus uzme križ, poljubi ga kao slatko i milo drvo. Križu, koji si do sad grdoba i posljednji bio između sveg drveća, ja ću te kalamiti da postaneš voćka, da donosiš najbolje, najslade voće. Ja ću te zaliti i zalijevat svojom krvlju. Iz tebe će rasti voćke, tj. sveti i svete. Moja će krv zalijevati njihov korijen, njihovo srce da ne uvene, da se ne osuši, nego iz dana u dan da donosi ljepše i zrelije voće kreposti. Tako pozdravi Isus Križ." (2) Na drugom mjestu o. Isusovu pozdravu križu slično govori i još dodaje da ga Isus prima "kao dragi kamen, da po njemu kupi i otkupi one koji su krivicu zaslužili". (3)

Isus svoj križ nosi i umire na njemu da bi pokazao kako se treba vladati u poteškoćama, bolima i nesrećama. "... Nesreća je sjeme križa, po kojoj čovjek bude u životu sa mukom nakićen, poslije smrti sa križem nad glavom, a duša junačkom krunom." (4) Čovjek ima puno raznih tereta ali ne smije bježati od njih. Mora padati pod njima i ustajati dok ne prisprije na križ, na svoju smrtnu postelju. Stoga je, po o. Gerardu, čovjekovo pravo ime "Teret", odnosno "Križ", pa ako zavalimo sebe onakve kakvi jesmo, što je prava poniznost, i nasljedujemo Isusa, onda će naše ime biti "Radost", odnosno "Veselje". (5) Zašto se mora prihvatiti križ i ostati do kraja na njemu? O. Gerard propovijeda: "Isus je sahranjen, ali ipak živi. Živi kao Bog. Ali njegov je križ postao drvo zeleno, plodna voćka, voćka najbolja koja daje najljepše i najbolje voće u svoj (čitavoj) majci Crkvi... Sablja treba vojniku u

ratu, a križ svakom kršćaninu u duhovnoj borbi. Tko se križem brani, tog je Isus branitelj, tom se ne treba ničega bojati. Sablju treba oštiti, križ se oštiti po borbi. Sablja zahrđa ako se ne upotrebljava, Božja milost se gubi bez borbe." Slijedi da je prihvaćanje križa logična stvar, pa nadalje kaže: "Od sada nek Isusov križ bude naša kruna, nek sja iznad nas. S križem razbijamo napasti. S križem je Bog otvorio raj. Samo oni mogu tamo ući koji svoj križ ne bacaju s ramena. Ostanimo dakle na križu sa Isusom do smrti, a Isus nek s nama ostane za života i poslije smrti." (6)

Križ je sredstvo spasa, alat za naš zanat. Zanat je spasavanje duša. (7) Po križu i patnji koji su naša sablja, naše oružje u borbi, trebamo biti hrabri, dobrovoljni "vojnici Isusovog križa!" (8) Osobito se ne smijemo uplašiti, propovijeda o. Gerard, kada nas udaraju neiskazane patnje: bolest, siromaštvo, kriva osuda i progonoštvo. Sve je to Isus pobijedio i olakšao. "Sa Isusom poljubi onu ruku koja te udara, sa zahvalnošću jedi onaj crni kruh koji si gorko zavrijedio, čini ljubav prema onima koji te progone..." (9) Dakle, teret i križ mogu i moraju u kršćaninovom životu postati radost i veselje. Po o. Gerardu, preobrazba i pretvorba čovjeka ne mogu se dogoditi na drugi način osim dragovoljnim prihvaćanjem križa i patnje po uzoru na Isusa Spasitelja ljudi.

1. Smrt. Korizma VI. 1935.
2. 1906. V. Korizmena Pridika. Isus nosi križ.
3. I + M. Korizma. 1908. I. Prvo i drugo stajalište.
4. V. Korizma. 1935. /Grlenje poboljšanje/
5. I + M. 1911. Dom. Palmar. VI. Quadr.
6. 907. Isus na Križu. VI.
7. Usp. I + M. V. Korizmena. 907. Isus nosi križ.
8. V. Korizma. 1935. /Grlenje poboljšanje/
9. I + M. Korizma. 1908. I. Prvo i drugo stajalište.

O. Branko Zebić OCD, Zagreb

ISUS KRIST JE GOSPODIN

Za Isusa Krista se u Vjerovanju kaže da je on "GOSPODIN". Što ta riječ znači? Što nam ona želi posvijestiti? Tako ju često upotrebljavamo, a ne znamo joj smisao!

Ispovijedati ili zazivati Isusa kao "Gospodina" znači vjerovati u njegovo božanstvo, zapravo - da je on jednak Ocu svome i Bogu našem.

Iz poštovanja prema Božjoj svetosti izraelski narod ne izgovara ime Božje. Kad se čita Sveto pismo, ime Jahve zamjenjuje se božanskim naslovom "Gospodin" (Adonai). Na grčki se to prevelo: Kyrios ili Gospodin. Tako Adonai (Gospodin) postaje uobičajeno ime za samo božanstvo Boga Izraelova. Tako je to u Starom zavjetu.

U Novom zavjetu, u tom jakom smislu, upotrebljava se naziv "Gospodin" za Oca, ali, i to je novina, također za Isusa, priznavajući također njega samoga Bogom: "Navješćujemo nam Mudrost Božju koju predodredi Bog prije vjekova, a koju nijedan od knezova ovoga svijeta nije upoznao, jer da su ga poznali ne bi Gospodina slave razapeli" (1 Kor 2,7).

Sam Isus na indirektan način pridaje sebi taj naslov raspravljajući s farizejima o smislu psalma 110 (usporedi; Mt 22,41; Dj 2,34), ali i na izričit način obračunajući se svojim apostolima: "Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to ja jesam!" (Iv 13,13). Tokom svoga javnog života, čudesima koja je činio, pokazujući da vlada nad prirodom, bolestima, demonima, nad smrću i grijehom, očitovalo se njegovo božansko vrhovništvo. Ipak mu prvaci židovski nisu vjerovali pa su pograbili kamenje da bi ga kamenovali. Isus im odgovori: "Za koje me od dobrih djela želite kamenovati? Odgovoriše Židovi: Zbog dobra djela te ne kanimo kamenovati, nego zbog hule - što ti kao čovjek praviš sebe Bogom! Na to im odgovori Isus: Kako možete reći: Huliš! - zato što rekoh: Sin sam Božji! Ako ja činim djela Oca svoga - sve ako i ne vjerujete meni - djelima vjerujte, pa uvidite i upoznajte da je Otac u meni a ja u Ocu" (Iv 10,31). Čudesa Isusova su, dakle, učvršćivala vjeru ljudi u onoga koji vrši djela svog Oca i ta su čudesa svjedočila da je on Sin Božji, Gospodin.

U evanđeljima se često mnoge osobe obračuju Isusu oslovljavajući ga "Gospodin". To je znak poštovanja i pouzdanja onih koji se približavaju Isusu i na taj način izražavaju priznavanje Isusova božanskog otajstva. Kad je ono blažena Djevica Marija prije rođenja Isusa posjetila svoju rođakinju Elizabetu, ova je u Duhu uskliknula: "Ta odkud meni to da majka Gospodina mojega dođe k meni?" (Lk 1,43). Ili, kad je ono prilikom Isusovog rođenja u Betlehemu anđeo objavio pastirima: "Evo, javljam vam veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin!" (Lk 2,11).

U susretu pak s uskrslim Isusom, naziv "Gospodin" postaje izraz klanjanja Bogu. Kao, na primjer, kad je ono nevjerni Toma odbio povjerovati da je Isus uskrsnuo i svojim drugovima apostolima odgovorio: "Neću vjerovati dok ne vidim rana" na njegovim rukama i nogama od čavala" (koji su ga pri raspeću proboli). Uskrsli Gospodin ponovno se javlja nakon svog uskrs-

snuća, te se najprije obračua nevjernom Tomi: "Pruži ovamo ruku svoju i pipaj mi rane od čavala!" Toma, pošto je opipao rane na rukama i nogama, sav ganut, bacivši se na koljena, reče: "Gospodin moj i Bog moj!" (Iv 20,28). Više i bolje nije mogao izreći svoje uvjerenje: tko je i što je za njega i sve apostole i učenike Kristove - njihov Gospodin! Isto tako, na obali Genezaretskog jezera, Isus se po uskrsnuću objavljuje grupi svojih učenika koji su te noći ribarili i nisu ništa ulovili, te im reče: "Bacite mrežu na desnu stranu lađe i naći ćete! Baciše oni i više je ne mogoše izvući od mnoštva riba. Tada onaj učenik koga je Isus ljubio (Ivan) kaže Petru: Gospodin je!" (Iv 21,6). Izraz je to ljubavi i odanosti učenika i apostola prema Isusu, njihovu Gospodinu!

Poslije uskrsnuća Isus se, prije svih apostola, ukazuje Petru koji će kasnije utvrđivati vjeru svoje braće, kako to evanđelist Luka spominje: "Uskrsnu Gospodin doista i ukaza se Šimun (Petru)" (Lk 24,34).

Uskrsnućem Isusovim potvrđena je istina Isusova božanstva - kako je sam Isus nagovijestio: "Kad uzdignete Sina čovječjega, tako ćete spoznati da "Ja Jesam" (Gospodin) (Iv 8,28). Kristovo uskrsnuće je dokazalo da je on zaista "Ja Jesam", Sin Božji, Gospodin - Bog sam (KKC 653).

Pridajući božanski naslov "Gospodin" već od početka, prve ispovijesti crkvene vjere tvrde da moć, čast i slava, koje su vlastite Ocu, pristaju i Isusu jer je On božanske naravi (Dj 2,34; Fil 2,6). Već od početka kršćanstva tvrdnja da je Isus gospodar nad svijetom i nad poviješću, uključuje i priznanje da čovjek ne smije vlastitu osobnu slobodu apsolutno podržati nikakvoj zemaljskoj sili, nego jedino i samo Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Kristu - jer car nije "Gospodin"! "Trebalo se većma pokoravati Bogu nego li ljudima!" - govorahu Petar i apostoli neprijateljima kršćanstva (Dj 5,29). Crkva je vjerovala od početka da u svom Gospodinu i Učitelju nalazi ključ, središte i cilj svekolike ljudske povijesti (KKC 450).

Isus Krist jest Gospodin: posjeduje svu moć na nebu i na zemlji. On je iznad vrhovništva i vlasti i moći i gospodstva (Ef 1,20). Krist je gospodar svemira! U njemu svaki čovjek nalazi svoju "rekapitulaciju" i svoje nadnaravno i konačno dovršenje (Koncil).

Svaka kršćanska molitva obilježena je naslovom "Gospodin", bilo kad je riječ o pozivu na molitvu: "Gospodin s vama", bilo kad molitvu zaključujemo: "Po Gospodinu našem Isusu Kristu" ili kad je riječ o pokliku punom pouzdanja i nade: "Gospodine, dođi!" (Marana-tha). "Amen, dođi Gospodine Isuse!" s kojim su prvi kršćani očekivali skoriji Gospodinov dolazak ili pak išli ususret mučeničkoj smrti za svoga Gospodina!

Antun Miloš, Žednik

**"JA SAM ALFA I OMEGA, PRVI I POSLJEDNJI, POČETAK I SVRŠETAK!"
"EVO DOLAZIM I PLAĆA JE MOJA SA MNOM:
NAPLATIT ĆU SVAKOME PO NJEGOVU DJELU!"**

(Otkr 22,12-13).

Uređuje: Andrija Kopilović

PROPOVJEDNIK

BIBLIJSKI PESIMIZAM

Ovo je jedna od manjih knjiga Staroga zavjeta i ima naslov: "Misli propovjednika, sina Davidova, kralja u Jeruzalemu". Zapisi su to osobe koja, najvjerojatnije, ima službu u hramu ili u zboru vjernika tumačiti tekstove i zboriti u zajednici. Sin Davidov upućuje na Salamona, koji je svakako jedan od najumnijih ljudi cijeloga Staroga zavjeta. Međutim, makar se knjiga pripisuje Salamonu, zasigurno se može tvrditi da Salamon nije auctor ove knjige.

U ovoj knjizi, kao i u drugim mudrosnim knjigama, skupljena su misla predanja iz više područja egzistencijalnih problema čovjekova života. Tako knjiga započinje čudnim proslavom uočavajući prolaznost svega što je stvoreno. Pristup je u cijeloj knjizi pomalo zaoštreno pesimističan i pisac vrlo često citira pučku mudrost koja je istinita, ali koja je gledana sa strane neuspjeha. Tako egzistencijalnim problemima pristupa trudeći se progovoriti na način kojim će potresti čitatelja ili slušatelja da ono što već u sebi nosi još dublje doživi i tako potrešen eventualno siđe dublje u sebe, a tu će naći onda onu svjetlost koja je u službi prave Mudrosti, a to je bogoobjavljenje i spas pravednika.

Među temama koje obrađuje je, na primjer, i tema smrti u kojoj vidi konačnu i jedinu pravednost jer je ona zadnja riječ u prolaznosti ljudskog života. Za kršćansku teologiju koja vjeruje u Kristovo uskrsnuće ovakvo razmišljanje je samo dio eksperimentalne istine, a nikako nije vjerska poruka osim što će, eventualno, čitatelja dovesti do poniznosti, priznanja misterija smrti. I temu o zajedničkom životu obrađuje tako što izriječkom nabraja sve ono što zajednički život nosi sobom kao izazov, kao opasnost i kao negativnost.

Sabrana mudrost oko zajedničkog života je moguća samo u Bogu i prijateljstvu s njime i zaključak je zato: "poštuj Boga i njega se boj". Vrlo je upečatljivo poglavlje o novcu i bogatstvu koje našem hedonističkom i potrošačkom mentalitetu može i danas biti poruka. Evo nekoliko vrijednih citata iz toga poglavlja.

Novac

*Tko novce ljubi, nikad ih dosta nema;
tko bogatstvo ljubi, nikad mu dosta probitka,
I to je ispraznost.*

*Gdje je mnogo bogatstva,
mnogo je i gotovana,
pa kakva je korist od toga gospodaru,
osim što ga očima gleda?*

*Sladak je dan radlji, jeo malo ili mnogo,
dok bogatstvo ne da bogatašu zaspati.
I vidjeh teško zlo pod suncem: skupljeno blago
što je na propast svojem vlasniku.*

...

*Gol je izašao iz utrobe majke svoje
I tako će gol i otići kakav je i došao;
ništa nema od svega svojeg truda da ponese.*

*Ovo, stoga, zaključujem: prava je sreća čovjeku jesti i piti
i biti zadovoljan sa svim svojim trudom kojim se muči pod
suncem za kratka vijeka koji mu je dao Bog, jer takva mu je
sudbina dosuđena.*

*Pa ako je čovjeku Bog dao bogatstvo i imanje da ih uživa
i bude zadovoljan svojim djelom - I to je dar od Boga.
(usp. Prop 5,9-19)*

Savjeti za različite životne situacije

U drugom dijelu knjige pristup je pozitivniji cijeloj problematici i pomalo dotiče ljudsku savjest mudrim savjetima kako da se čovjek ponaša u pojedinim situacijama života. I završava vrlo lijepim porukama o vrhunskoj kreposti ljubavi, koja ipak sve razrješava jer je ona doista od Boga. Ona je objava. I stoga su svi ljudi tek onda osmišljeni ako su svjesni da su po ljubavi u Božjoj ruci.

U temi o starosti knjiga prelazi u molitveni oblik i završava tvrdnjom da sve što propovjednik govori dužan je, poučavajući narod, i sam biti poučljiv.

PREPORUKA II. VATIKANSKOG KONCILIA ZA ČITANJE SVETOGA PISMA

Stoga svi klerici, u prvom redu Kristovi svećenici i ostali koji kao đakoni ili katehisti zakonito djeluju u službi riječi, moraju prijanjati uz Pisma neumornim svetim čitanjem i brižljivim proučavanjem, tako da nitko od njih ne postane jalov propovjednik Božje riječi izvana jer je ne sluša iznutra dok mora, posebno u svetoj liturgiji, neizmjerena bogatstva riječi Božje dijeliti s vjernicima koji su mu povjereni... A neka drže u pameti da čitanje Svetog pisma treba da prati molitva: da ono postane razgovor između Boga i čovjeka. Jer, Njemu govorimo kad molimo, Njega slušamo kad čitamo božanske poruke.

A Sveti predstojnici, kod kojih je apostolsko naučavanje, pozvani su da vjernike koji su im povjereni prikladno uvedu kako će se pravo služiti svetim knjigama - osobito Novim zavjetom, prvenstveno Evandeljima... (usp. Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi, br. 25)

Uređuje: Stjepan Beretić

SVETI VALENTIN**(+ 269)**

*** Valentin - revan vjernik * poštenu građanin * uzoran svećenik * propovjednik Isusovoga evanđelja ***
*** zaštitnik mladosti, zaljubljenih, zaručnika i pripravnika za brak, mladenaca, skladnoga braka ***
*** zaštitnik dobroga vida, padavičara ***

LIJEPO IME VALENTIN

Zašto je 14. veljače na blagdan svetoga Valentina dan čestitki, lijepih želja, darova, prijateljstva? Zašto je dan ljubavi? Valentin je živio u Rimu za vrijeme rimskoga cara Klaudija. Bio je uzoran svećenik. U isto to vrijeme je živio i drugi Valentin, biskup u Terniju. Taj sveti Valentin je čudom znao izliječiti bolesnike od padavice. I svećenika i biskupa Valentina slavi svijet istoga dana. Valentin je lijepo latinsko ime. Valens znači zdrav. Kad ime Valentin prevedemo na hrvatski jezik, dobit ćemo ime Zdravko ili Zdravka. U našim krajevima ima ljudi koji nose ime Valentin ali u mađarskom obliku: BALINT. Njegovo ime nose i djevojčice: Valentina, Tina, Tinka.

VJERNI SVEĆENIK VALENTIN JE POSLUŠAO ISUSOV SAVJET

Car Klaudije je rođen negdje u rimskoj pokrajini Iliriji. Bio je sklon kršćanima. Njegovi ratni pohodi su išli današnjom Srbijom. Kod Niša je potukao Gote, a umro je u nekad velikom gradu Sirmiumu (Sremska Mitrovica). Uzalud je car bio prijatelj kršćanima. Među njegovim namjesnicima i sucima bilo je okrutnog svijeta. Neki su mrzili kršćane. Imovina prognanih ili ubijenih kršćana prelazila je u državne ruke. To je dakako bio motiv više za progonstvo kršćana. Dobri svećenik Valentin nije htio iskazati štovanje rimskim poganskim bogovima. Zato je dospio na suđenje. Stari Rimljani nisu nikoga osudili na smrt bez suda. A na sudu se optuženi čovjek branio bilo sam, bilo po odvjetniku. Svećenik Valentin je doživio ostvarenje Isusova proročanstva: "Podignut će na vas ruke i progoniti vas... vući će vas pred kraljeve i upravitelje zbog imena mojega" (Lk 21,12). I kad se našao u sudnici pred carem i pred upraviteljima, poslušao je Isusov savjet: "Nemojte unaprijed smišljati obranu. Ta ja ću vam dati usta i mudrost kojoj se neće moći suprotstaviti niti oduprijeti nijedan vaš protivnik" (Lk 21,15).

VALENTIN NIJE SMIŠLJAO SVOJU OBRANU

Na sudu je Valentin zadivio sve u sudnici. Nije se branio. Kad je vidio cara i brojne rimske uglednike, počeo im je govoriti o Isusovom evanđelju. Izlagao im je kršćansku nauku. Dopao se caru Valentinov govor. Postavljao mu je brojna pitanja. Sa zanimanjem ga je slušao. Divio mu se. Iznenađeno poviče u sudnici namjesnik Kalpurnije: "Care! Tebe zavodi taj kršćanin. Zar da ostavimo svoje stare bogove!" Car se prestrašio. Uplašio se da će se narod pobuniti protiv njega zato što su mu dragi kršćani. Valentina je predao svome namjesniku Kalpurniju. Ovaj je pomislio da je šteta smaknuti takvoga govornika. Divio se Valentinovoj rječitosti. Nije ga htio osuditi. Odlučio se za preodgajanje. Nagovorit će ga da se odrekne kršćanske vjere, pa da postane poganin.

VALENTINOVO SVJEDOČENJE URODILO DIVNIM PLODOVIMA

Kalpurnije se nije osjećao dovoljno jakim da preodgoji Valentina. Predao ga je vještom i rječitom sucu Asteriju. Asterije je Valentina držao u svojoj kući. I gle! Nije Asterije privolio Valentina na poganstvo. Dogodilo se nešto sasvim neočekivano. Asterije zavolje kršćanstvo. Nije se htio tako lako odreći svoje poganske vjere. Asterije jednom rekne Valentinu: "Ako tvoj Krist iscijeli moju pokćerku koja je pred dvije godine oslijepila, prihvatit ću i ja kršćanstvo!" Valentin položi ruke na glavu nesretne djevojke pa se žarko pomoli Isusu da je izliječi. Progledala je djevojka. Nato sudac Asterije pun oduševljenja primi krštenje, a krsti se i njegova pokćerka. Presretan sudac Asterije nije znao šutjeti. Hvalio se pred prijateljima što je Isus učinio djevojci po rukama svećenika Valentina. Razjareni Rimljani na to pogubiše i suca i njegovu pokćerku. Svećenika Valentina su pretukli toljagama, a onda mu odrubiše glavu. Tako se zahvaljujući lijepom svjedočanstvu svetoga Valentina njegovoj mučeničkoj slavi pridružilo još dvoje Rimljana.

VALENTINOVA LJUBAV ŽIVI I DANAS PO SVEM SVIJETU

Nad grobom svetoga Valentina u Rimu je papa Julije I. podigao lijepu crkvu. Svetom Valentinu su podignute brojne crkve po svem svijetu. Uz blagdan svetoga Valentina vezani su mnogi lijepi običaji u nekim europskim zemljama i u Americi. Toga dana su se razmjenjivale čestitke, darovi i lijepe želje za dobro zdravlje, sreću, ljubav i svako dobro. Valentinov blagdan pada obično u pokladno vrijeme. Kako u korizmno vrijeme nije bilo svadbi, to je njegov blagdan bio lijepa prilika za svatkovanje. Zato se oko Valentinova najviše ženilo i udavalo. Eto zašto je sveti Valentin postao zaštitnik mladih, zaljubljenih, zaručnika, mladenaca i svih onih koji se spremaju za ženidbu. Zaštitnik je skladnog braka i mladih koji dorastaju za ženidbu. Valentin navješćuje proljeće. Jedna izreka iz 17. stoljeća spominje Valentinov dan kao dan kad svaka ptica nalazi svoga para. I zato su ga mladi i zaljubljeni zavoljeli kao svoga zaštitnika.

U VELJAČI SLAVE IMENDAN:

1. Brigita, 2. Marin, Marijan, Marina, Marijana, 3. Blaž, Blaško, Vlaho, Tripun, Tripo, Oskar, 5. Agata, Jaga, Dobrila, 6. Pavao, 7. Rikard, 8. Jeronim, Jerko, 9. Apolonija, Sunčica, 10. Skolastika, Vilim, 14. Valentin, Zdravko, Zdravka, 15. Klaudije, 16. Julijana, Đula, 20. Leon, Lav, 21. Petar, 23. Polikarp, 24. Montan, Goran, 26. Aleksandar, Aleksandra, Šandor, Šana, Šaco, Aco, 27. Gabrijel, Gabor, Gavro, Donat Zadarski, Darko, 28. Roman, Romana, 29. Hilarije, Radovan.

PREPOZNAVATI KRISTA U BESKUĆNICIMA

/Iz korizmene poruke Ivana Pavla II./

Za Korizmu 1997. godine, prve godine pripreme na Veliki jubilej 2000. godine, želio bih se zaustaviti na promišljanju o potresnom stanju beskućnika, tj. onih koji žive bez obitavališta. Predlažem kao sadržaj razmišljanja sljedeće riječi iz Evanđelja po Mateju: "Dodite, blagoslovljeni Oca mojega, jer sam bio beskućnik i udomili ste me" (usp. 25,34-35). Dom je mjesto obiteljskog zajedništva, kućno ognjište gdje se iz življene ljubavi između muža i žene rađaju djeca i prihvaćaju životne navike te temeljne moralne i duhovne vrijednosti koje će od njih načiniti građane i kršćane sutrašnjice. Kod kuće stariji i bolesni iskusu ono ozračje blizine i naklonosti koje im pomaže nadvladati također i dane patnje i fizičke nemoći.

No, koliko ima, nažalost, onih koji žive iskorijenjeni iz ozračja ljudske topline i prihvaćanja tipičnog za kuću! Mislim na izbjeglice, na prognanike, na žrtve ratova i prirodnih nepogoda, kao i na osobe izložene takozvanoj ekonomskoj selidbi. Što reći napokon o obiteljima istjeranim iz kuća ili o onima koje ne uspijevaju naći obitavalište, o velikom mnoštvu staraca kojima društvene mirovine ne omogućuju pronalaženje dostojnog smještaja za primjerenu cijenu? Te tegobe sa svoje strane ponekad uzrokuju ostale istinske i prave nesreće poput alkoholizma, nasilja, prostitucije, droge. /.../

Evandeoski poziv da se bude uz Krista "beskućnika" jest poziv svakom kršteniku da prepozna vlastitu stvarnost i da gleda na braću osjećajima zauzete solidarnosti, uzimajući na sebe njihove poteškoće. Pokazujući se otvorenima i velikodušnim kršćani mogu služiti, zajednički i pojedinačno, Kristu koji je nazočan u siromahu i posvjedočiti Očevu ljubav. Na tom putu Krist nam je preteča. Njegova nazočnost snaga je i ohrabrenje: On nas oslobađa i čini svjedocima Ljubavi.

Predraga braćo i sestre! Podimo bez straha s Njim do Jeruzalema (usp. Lk 18,31), prihvaćajući njegov poziv na obraćenje, u ime dubljeg prljanja Bogu, svetom i milosrdnom, nadasve u milosno korizmeno vrijeme. Priželjkujem da ono dovede sve do poslušna Gospodnjem pozivu na otvaranje srca svima potrebnima. Zazivajući nebesku zaštitu Marije na poseban način na sve one koji nemaju obitavališta, svima srdačno podjeljujem apostolski blagoslov.

NE POPUŠTAJTE NAPASTI DA BOL SMATRATE SAMO NEGATIVNIM ISKUSTVOM

/Iz Papine poruke za Svjetski dan bolesnika '97./

Službeno će cijela Crkva Svjetski dan bolesnika ove godine proslaviti u Fatimi, 11.02. 1997. godine. Za tu prigodu Sveti Otac uputio je svoju poruku. Donosimo nekoliko odlomaka iz njegove poruke.

Predraga braćo i sestre koji trpíte u duši i tijelu! Ne popuštajte napasti da bol smatrate samo negativnim iskustvom, tako da posumnjate u Božju dobrotu. U trpećem Kristu svaki bolesnik nalazi značenje osobnih patnji. Trpljenje i bolest pripadaju čovjekovu življenju, stvorenju krhkom i ograničenom, od rođenja označenom istočnim grijehom. U Kristu umrlome i uskrsnome, čovječanstvo ipak otkriva novi doseg svoje patnje: mjesto da se smatra promašajem, ona se otkriva kao prilika za pružanje svjedočanstva vjere i ljubavi.

Predragi bolesnici, znajte u ljubavi pronaći "spasenjski smisao svoje patnje i valjan odgovor na svoja pitanja". Vaše je poslanje od vrlo velike vrijednosti bilo za crkvu, bilo za društvo. "Vi koji nosite breme patnje na prvim ste mjestima među onima koje Bog ljubi. Kao na sve one koje je susreo na palestinskim putovima, Isus je na vas

Ilustracija GSIMi

svrnuo pogled pun nježnosti; njegova se ljubav neće nikada umanjiti. Znaite biti velikodušni svjedoci iz te povlaštene ljubavi po daru svoje patnje, koja toliko može učiniti za spasenje ljudskog roda. /.../

Bez sumnje, bolest i patnja ostaju granica i kušnja za ljudski um. Ipak, u svjetlu Kristova križa one postaju povlaštene trenutak rasta u vjeri i dragocjeno sredstvo za pridonosenje, u zajedništvu s Kristom Otkupiteljem, ostvarenju božanskoga spasenjskoga nauma. /.../

Učiniti javno mnijenje da bude osjetljivo na bolesnike, jedan je od glavnih ciljeva slavlja Svjetskog dana bolesnika: biti blizu onome koji trpi da bi se znao obogatiti vlastitom patnjom također uz pomoć onih koji su uz njega da ga liječe i da mu pomažu, zadaća je na koju poziva Dan bolesnika.

Po Isusovu primjeru treba se približiti čovjeku koji trpi kao "dobri samaritanci". Treba naučiti "služiti Sinu čovječjem u ljudima... Treba vidjeti solidarnim očima patnje vlastite braće, ne 'proći mimo', nego učiniti se 'bližnjim', zaustaviti se uz njih, djelima služenja i ljubavi upravljenima cjelovitom zdravljem ljudske osobe. Društvo se ocjenjuje po pogledu koji upravlja patnicima i po stavu koji zauzimaju prema njima".

PRVA PROSLAVA DANA ZAVJETOVANOG ŽIVOTA

/Iz poruke Ivana Pavla II./

Objasnujući uvodjenje Dana zavjetovanog života Papa ističe: "Uzdajem se da će ovaj dan molitve i razmišljanja pomoći pojedinim Crkvama u većem vrednovanju dara zavjetovanog života i odmjeravanju s njegovom porukom, kako bi se iznašla pravedna i plodnosna ravnoteža između djelovanja i kontemplacije, molitve i kršćanske dobrotvorne ljubavi, zauzetosti u povijesti i eshatološke težnje".

Papa u svojoj poruci navodi svrhu proslave ovog Dana.

"Proslava Dana zavjetovanog života, koja će se održati po prvi puta 2. veljače, želi pomoći cjelokupnoj Crkvi kako bi sve više vrednovala svjedočanstvo osoba koje su izabrale nasljedovanje Krista izbliza pomoću življenja evandeoskih savjeta, te istovremeno zavjetovanim osobama želi biti prikladnom zgodom za obnovu nakana i oživljavanja osjećaja koji trebaju nadahnuti njihovo darivanje Gospodinu. /.../

Svrha ovog dana je trostruka: u prvom redu, da odgovara intimnoj potrebi svečanijeg slavljenja Gospodina i zahvaljivanja za veliki dar zavjetovanog života, koje obogaćuje i razveseljuje kršćansku zajednicu mnogostrukošću svojih karizmi i svojim plodovima izgradnje tolikih života koji se potpuno daruju zbog Kraljevstva. /.../

U drugom redu, ovaj dan ima svrhu promicanja znanja i poštovanja prema zavjetovanom životu od strane svekolikog naroda Božjega. /.../

Treća pobuda tiče se izravno zavjetovanih osoba, pozvanih na zajedničko i svečano slavljenje divota koje je Bog u njima izvršio, kako bi otkrile jasnijim pogledom vjere zrake božanske ljepote koje Duh širi u njihovu obliku života i kako bi si živo posvjestili njihovo nazamjenjivo poslanje u Crkvi i svijetu. /.../

Predraga braćo i sestre, dok poveravam majčinskoj Marijinoj zaštiti ustanovljenje današnjeg Dana, od srca želim da donese obilne plodove za svetost i poslanje Crkve. Neka u kršćanskoj zajednici osobito pomogne rastu poštovanja prema zvanjima posebnoga posvećenja, stalnom jačanju molitve kako bi kršćanska zajednica ta zvanja dobila od Gospodina, te da bi u mladima i obiteljima sazrijevala velikodušna raspoloživost prema prihvaćanju tog dara. Bit će to na boljitak crkvenog života u njegovoj cjelokupnosti i iz toga će nova evangelizacija crpiti snage.

Vatikan

PAPINA BOŽIĆNA ČESTITKA ISTOČNIM KRŠĆANIMA

Poslije svečane mise na svetkovinu Bogojavljenja, kada je zaređio 12 novih biskupa, Papa se obratio sa prozora svoje radne sobe okupljenim vjernicima na Trgu sv. Petra. Tom prilikom Papa se posebno obratio svoj istočnoj braći kršćanima koji slave Božić po starom julijanskom kalendaru. U svojoj čestitki Papa je naglasio: "Pred likom djeteta Isusa, uz kojeg s ljubavlju bdiju Marija i sv. Josip, želimo moliti za milost daljega produbljivanja dogovaranja i zajedništva među kršćanima Istoka i Zapada... Različitosti u bogoštovnim baštinama ne samo da ne smiju biti zapreka jedinstvu, nego moraju biti poticaj na uzajamno poznavanje i obogaćenje".

Vatikan

ZADRANI KOD PAPE

Posljednjega dana siječnja u Vatikanu je boravilo oko 200 hodočasnika iz Zadarske nadbiskupije. Vjernici su bili predvođeni svojim nadpastirima mons. Ivanom Prendom i Marijanom Oblakom. Ovo hodočašće je upriličeno povodom šest stoljeća prvog sveučilišta u gradu Zadru. O ovom značajnom jubileju bio je jedan lijepi članak napisan i na stranicama naše Subotičke Danice. Prvo Hrvatsko sveučilište organizirali su oci Dominikanci. Ovaj značajan jubilej visokog školstva u Hrvatskoj prslavlja se ove godine na razne načine.

Zagreb

"LJUBAV NIKAD NE PRESTAJE"

U Zagrebu je u prvoj polovici siječnja održana 24. zimsko katehetska škola u velikoj dvorani Nadbiskupskog dječakčkog sjemeništa na Šalati. Glavna tema katehetske škole bile su dvije poslanice Korinćanima. Ova tradicionalna škola bila je namijenjena redovnicama, ali i svima koji rade u župskom ili školskom vjeronauku. Najveći broj sudionica činile su redovnice. U radu zimske katehetske škole sudjelovalo je nekoliko biskupa i jedan broj profesora sa svojim stručnim predavanjima. Večernju svetu misu prvog dana predvodio je kardinal Franjo Kuharić. Poslije svete mise bio je upriličen susret s njim. Bila su mu postavljena mnoga aktualna pitanja. Kroz svoja stručna predavanja profesori su pokušavali govoriti o ljubavi kao temeljnom kriteriju prepoznavanja darova Duha. Obradivane su i mnoge druge teme sadržane u poslanicama koje je apostol Pavao napisao Korinćanima i svim vjernicima.

U zahvalnoj zabavnoj večeri nastupio je poznati pjevač Boris Ćiro Gašparac.

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

Vatikan

PROŠLE GODINE 26 NOVIH KATOLIČKIH MUČENIKA

Prema nezvaničnim objelodanjenim podacima, u 1996. godini u svijetu su ubijena 3 biskupa, 11 svećenika, 7 redovničke braće i 5 redovnica. Protekle godine mnogo je više onih koji su na raznim mjestima u svijetu bili ubijeni zato što su katolici. Tako, nažalost, i danas ima mnogo onih koji i svojom krvlju moraju svjedočiti svoju vjernost Kristu i njegovu Evanđelju.

Vatikan

PAPA PUTUJE U SARAJEVO

Vatikanski tiskovni ured je 30. siječnja objavio radosnu vijest da će Papa ove godine pohoditi napačeno Sarajevo 13. travnja ove godine. Papa putuje u Sarajevo na poziv predsjednika predsjedništva Bosne i Hercegovine g. Alije Izetbegovića i sarajevskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića. Tako će se ostvariti Papina goruća želja da pohodi Crkvu u ovom gradu. Ovim svojim pohodom Papa želi ohrabriti Crkvu koja je mnogo pretrpjela u proteklim ratnim godinama. Želi potaknuti pozitivne snage duha kako bi na ovim prostorima zavladao pravedan mir.

Protetkih godina Papa je pohodio Hrvatsku, Sloveniju.

Zagreb

Teloško-pastoralni tjedan za svećenike USUSRET TREĆEM TISUĆLJEĆU

U organizaciji Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 28. do 30. siječnja, u Dječakčkom sjemeništu na Šalati, održan je XXXVII. Teološko-pastoralni tjedan za svećenike.

Okvirna tema susreta bila je "Ususret trećem tisućljeću", a moto susreta bio je "U Isusu Kristu Bog ne samo da govori čovjeku, nego ga traži" prema Papinoj enciklici "Nadolaskom trećeg tisućljeća" br. 7.

Tjedan je otvorio dekan KBF dr. Franjo Šanjek. Na otvorenju Tjedna bili su prisutni hrvatski kardinali Franjo Kuharić i Vinko Puljić, svi hrvatski biskupi, apostolski nuncij Giulio Einaudi, ministar Jure Radić i ministrica Ljilja Vokić.

U radu Tjedna sudjelovalo je oko 700 svećenika, među kojima i desetak iz naše biskupije, a bili su prisutni i predstavnici Pravoslavne, Evangeličke, Reformirane Crkve kao i predstavnici Baptističke zajednice. Sve sudionike Tjedna na otvorenju je pozdravio i uzoriti kardinal Franjo Kuharić, a poslije njega i drugi uglednici i gosti.

Uvodno predavanje održao je dr. Tomislav Ž. Tenšek na temu "Ususret trećem tisućljeću" - poziv, poticaj, vizija. Tokom tri dana Tjedna održano je još trinaest predavanja. Predavači: dr. Adalbert Rebić, dr. Mato Zovkić, dr. Stjepan Kušar, dr. Ante Mateljan, dr. Aldo Starić, dr. Marijan Valković, dr. Ivan Koprek, dr. Tomislav Ivančić, dr. Milan Špehar, o. Bono Z. Šagi, dr. Stjepan Balaban, dr. Pero Aračić i dr. Jure Zečević su nastojali prikazati suvremenu situaciju u Crkvi i društvu pred treće tisućljeće i osvjetliti je svjetlom Božje riječi i crkvenog nauka. Ukazano je i na suvremene probleme kao što je moralno-etička kriza u Crkvi, kriza vrednota, porast vjere u reinkarnaciju...

Svaki dan u podne bila je koncelebrirana sveta misa. U poslijepodnevnim satima bile su rasprave na temu održanih predavanja, a u večernjim satima priređivan je rekreativno-kulturni program. Tokom cijelog Tjedna u prostorijama sjemeništa bila je velika ponuda knjiga i časopisa svih izdavačkih kuća, kao i široka ponuda svih crkvenih potrepština od liturgijskih odijela do zvona.

A.

Subotica

PROŠTENJE U SJEMENIŠTU "PAULINUM"

Na blagdan Obraćanja sv. Pavla, 25. siječnja, sjemenište "Paulinum" je proslavilo svoga zaštitnika, proštenje svoje kapele, a ujedno i Dan škole. Svečana koncelebrirana misa je bila prije podne u 10 sati. Svetu misu je predvodio nadbiskup beogradski msgr. dr. Franc Perko a koncelebrirali su zrenjaninski biskup msgr. Huzsvár László i subotičkim biskup msgr. János Péntzes te poglavari sjemeništa, rektor msgr. Mioč Jožef i prefekt don Dodes Izak.

Na hrvatskom jeziku je propovijedao nadbiskup Perko. On je u svojoj homiliji opisao sv. Pavla kroz tri kreposti koje su ga resile: strpljivost, ustrajnost i radost. Zatim je rekao da je i ovo naše vrijeme isto tako teško i prelomno na svoj način, kao i vrijeme u kom je živio sv. Pavao. Propovijed na mađarskom jeziku imao je biskup Huzsvár, koji je hrabrio i poticao sjemeništarce na ustrajnost u svetom zvanju stavljajući im za uzor sv. Pavla.

Ovom svečanom slavju je prisustvovao i austrijski veleposlanik iz Beograda dr. Michael Weninger, zatim profesori, roditelji i rodbina sjemeništaraca i ostali vjernici grada. Nakon mise bilo je kratko primanje i program za biskupe i goste, koji su pripremili sjemeništarci, a zatim i razgovor s veleposlanikom, koji je ispričao svoj životni put i govorio o svojoj službi u SRJ.

I.R.I.

*** ** *

SVJETSKA MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U SUBOTICI

• Molitveni hod od crkve do crkve

U Subotici je i ove godine obavljena svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Molitelji su se okupljali svaki dan u 17 sati, uvijek u drugoj crkvi. U crkvi svetoga Jurja, u srpskoj pravoslavnoj crkvi Uzašašća Gospodnjeg, u crkvi Isusova uskrsnuća, svetoga Roka, svete Marije, svetoga Križa, u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila. 25. siječnja, kad Subotička biskupija slavi svetkovinu obraćenja svoga nebeskog zaštitnika svetoga Pavla, okupio se lijep broj vjernika različitih kršćanskih crkava na svečanu biskupsku svetu misu u subotičkoj katedrali - bazilici svete Terezije. Šteta je što ove godine subotički pravoslavni svećenici o. Milivoj Mijatov i o. Slavko Pajović nisu mogli doći. U nazočnosti predstavnika Kršćanske reformirane i Evangeličke Crkve subotički biskup msgr. János Péntzes je okružen s dvadesetak svojih svećenika predvodio svečanu koncelebriranu svetu misu i propovijedao je na mađarskom i hrvatskom jeziku. Pozvao je vjernike na molitvu za jedinstvo kršćana kao i na molitvu za uspjeh nedavno započete biskupijske sinode.

• Slike svetih zaštitnika Europe

Nakon ispovijesti vjere subotički biskup je blagoslovio sliku svetoga Benedikta, prvotnog zaštitnika Europe kao i slike svete braće Ćirila i Metoda, koji su uz svetoga Benedikta suzaštitnici Europe. Slike je naslikao Michal Bolf, slikar iz Selenče. Poslije svečane svete mise slike su izložene u predvorju katedrale na javno štovanje.

S. B.

Odžaci

KATOLICI I PRAVOSLAVNI ZAJEDNO U PRIPRAVI ZA JUBILEJ 2000.

I ove godine su se vjernici Odžaka uključili u "svjetsku obitelj kršćana" koja zajedno moli Isusa: "Da svi budu jedno".

Od 18. do 21.01. molili smo u suterenu nedovršenog hrama sv. Save. Svaki dan u 17 sati zajedno su molili i sudjelovali na službi "Večernje" katolički i pravoslavni vjernici sa svojim pastirima. U sklopu "Večernje", a po predloženom programu pripreme za treći milenij, dušobrižnici su naizmjenično čitali sv. Evanđelje, odnosno propovijedali o Isusu Kristu, kome je posvećena ova godina.

Od 22. do 25.01. "Zajedništvo" molitelja preselilo se u crkvu sv. Mihaela arkanđela. I u katoličkoj crkvi, kao i u pravoslavnoj, molitva je bila jednodušna. Na večernjoj Službi riječi jedan dan župnik Jakob čita sveto Evanđelje, a otac Goran drži "besedu"; drugi dan otac Goran čita sveto "Jevanđelje", a župnik Jakob propovijeda.

Na blagdan Obraćanja sv. Pavla apostola, prvotnog zaštitnika naše biskupije, kada je Molitvena osmina završila svečanom sv. misom uz veličanstvene zvuke naših orgulja, na kojima je svirao mladi muzičar Saša Kupusinac, sudjelovalo je skoro stotinu vjernika.

Radost zajedništva u molitvi odrazila se i svaki dan kod spontanog zajedništva poslije svetog Bogoslužja u kancelariji pravoslavne parohije, odnosno u katoličkom župskom domu.

Za pohvalu je kazati da je o Svjetskoj molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana i o njezinom događanju u Odžacima bilo govora i na lokalnoj radio stanici Odžaci.

Župnik Jakob

*** ** *

Selenča

I OVE GODINE SU IŠLA "TRI KRALJA"

Na blagdan Bogojavljenja - "Tri kralja" u našoj je župi već desetljećima ustaljen običaj: "Tri kralja traže Mesiju". Ministranti se obuku u "tri kralja" i idu po selu od kuće do kuće i traže "Mesiju".

Ove godine čast da budu "kralj" je pripala onim dječacima koji su se pokazali kao dobri i revni ministranti. Organizirali su se u tri grupe - po dva dana. Sa svakom grupom je išao stariji mladić/ministrant/i pazio na red. Svaki kralj je imao svoje zaduženje: jedan je nosio zvijezdu, drugi škrabicu u koju su vjernici davali svoje priloge/prilog je išao za misije, ministrante i mlade/, a treći je dijelio svete sličice kao dar i uspomenu na ovaj blagdan. Kada su ušli u kuću, zapjevali su pjesmu "Išli tri kraljeve od východu", pozdravili su ukućane našim lijepim katoličkim pozdravom a domaćina upitali: "Da li znate gdje se Mesija rodio?" Domaćini na to različito odgovaraju: u Betlehemu, štalici, idite ga tražiti možda je kod susjeda... Zatim netko od ukućana daje svoj prilog a na kraju treći kralj dariva sličicu. Iz kuće odlaze ponovo uz katolički pozdrav, odlazeći u sljedeću kuću. I tako nastavljaju svoj pohod dok ne obiđu cijelo selo.

Pripreme i oblačenje se odvijalo u vjeronaučnoj dvorani. Kada su "tri kralja" završila svoj pohod po kućama, ponovo su se vratili na župu gdje su im stariji ministranti

/mladi/ priredili malo okrepljenje. Uz sendviče i sokove pričali su nam svoje doživljaje. Na kraju su izbrojali novac /2000 din./, podijelili ga i molitvom se razišli svojim kućama. Kao uspomenu na ovaj blagdan i oni su dobili mali dar - malog Isusa u jaslama.

Zahvaljujemo ovom prilikom svima onima koji su ove godine podržali mlade i ministrante u ovoj njihovoj akciji. Zahvaljujemo Ondreju Pučeku, vlč. Andriji Anišiću, Františku Gašparovskom na darovima, koji su pridonijeli da se učini radost ministrantima i da ovaj blagdan što radosnije dožive.

Dominik Ralbovsky

*** **

Subotica

VARGA JENŐ, NOVI ĐAKON

U subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije, 22.12. 1996. godine pod sv. misom u 16 sati biskup, mons. Ivan Péntzes zaređio je za đakona JENŐA VARGA. Jenő je rođen u Bajmoku, a teologiju studira u Segedinu na Visokoj bogoslovnoj školi.

*** **

Beograd

**MONS. MARIO CASARI
PREMJEŠTEN U SARAJEVO**

Tajnik Apostolske nuncijature u Beogradu mons. Mario Roberto Casari premješten je u Sarajevo. On je u prostorijama Nuncijature, 8. siječnja 1997. godine, priredio oproštajni susret. Na oproštaju su bili nazočni mons. dr. Franc Perko, beogradski nadbiskup i metropolit, zatim mons. Ivan Péntzes, biskup subotički, o. Leopold Rochmes, generalni vikar Beogradske nadbiskupije, o. Lorant Kilbertusz, dekan beogradski kao i predstavnici talijanske, argentinske i kubanske diplomacije u Beogradu.

Selenča

"TERRA SANCTA" U SELENČI

Krajem mjeseca prosinca našu župu su posjetili gosti iz Slovačke /Považska Bystrica i Ilova/. Gosti su bili mladi, koje je dovela njihova voditeljica Ph dr. Matia Ševčíkova i vdp. Stanislav Molon.

Među mladima je bio i VIS "TERRA SANCTA", koji je u Selenči i u Novom Sadu imao svoje nastupe.

Boravak mladih u našoj župi trajao je tri dana /petak, subota i nedjelja/. Za to vrijeme su mladi pjevali na sv. misama; u petak su nastupali u N. Sadu; u subotu u evangelističkoj crkvi a u nedjelju poslije sv. mise su priredili svoj koncert nama.

Na dan njihova odlaska u crkvi su /u popodnevnom satima/ priredili molitvu iz Taizé-a. Na toj molitvi je bilo prisutno puno mladih.

Iako je boravak ovih mladih kod nas bio kratak, naši mladi su se trudili da im bude među nama lijepo i dobro. Da bi se još bolje upoznali i združili, mladi naše župe organizirali su na župi druženje - zabavu. Uz pjesmu, igru i takmičenje stvorena je atmosfera prijateljstva.

Poznata je izreka: "Sve što je lijepo kratko traje". I ovo naše druženje sa Slovacima je bilo i lijepo i kratko, ali postoji nada da se ove godine ponovo susretnemo u Slovačkoj.

Gosti su nas pozvali da ih posjetimo. Mi smo spremni ići, voljeli bismo da se to i ostvari. Daj Bože!

Gabriela Ralbovska

Križ je neizbježan. Htjedneš li ga izbjeći na jednom uglu, susrest će te na drugom ili trećem. Stoga rješenje problema patnje, a to znači križa, nije bježanje nego prihvaćanje patnje...

Prihvaćanjem križa otvaram vrata do Isusa Krista, susrećem se s njime i moj križ preuzima On.

Tomislav Ivančić

BILO JE LIPO NA VELIKOM PRELU '97.

Zvuci tamburica, osmjesi domaćina i mladih u divnoj bunjevačkoj nošnji dočekali su goste VELIKOG PRELA '97 na ulazu u veliku salu "Nepkór"-a u subotu, 1. veljače ove godine. Početak je obećavao dobru zabavu, a u to se moglo uvjeriti više od tri stotine gostiju. Među njima su bili ugledni gosti iz Ureda Republike Hrvatske u Beogradu, gradska uprava na čelu s gradonačelnikom g. Kasza Józsefom, predstavnici crkvenih, kulturnih i političkih ustanova.

G. Lazo Vojnić Hajduk, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", je na početku podsjetio na nekadašnje prelo, na dugu tradiciju koje Veliko prelo ima, iako s prekidima. Pohvale za organizaciju ovogodišnjeg prela zaslužuje organizacioni odbor na čijem je čelu bio Josip Anišić. Voditelji programa, Zlata Lacić i Franjo Vujkov, duhovito su vodili program, a na sceni se, kao i prijašnjih godina moglo vidjeti pravo obiteljsko prelo.

Za najbolju preljsku pjesmu proglašena je pjesma Marije Maje Dulić koja je pročitana na početku prela.

Sigurno je da je pravi događaj bio biranje "najlipče prelje". Toliko ljepote na jednom mjestu! Djevojke u svili, slingu. Ne znaš koja je ljepša. Ove je godine najljepša prelja Jelena Nimčević, prva pratilja je Miljana Prčić, a druga pratilja Jelena Skenderović.

U toku večeri organizirana je i TOMBOLA koja je izazvala buru smijeha kod dijeljenja nagrada. Čestitke organizatorima, ali da je bila koja nagrada više ne bi smetalo...

Tamburaški ansambl "Neven" je svirao cijelu večer i potvrdio da su odlični zabavljači.

Žao nam je što nismo u mogućnosti objaviti fotografiju najljepših prelja.

K. Č.

PRELJSKA PISMA '97.

*Zima snigom pokrivena,
Sva je bila i još ladna,
Al kraj svega draži ima
I veselja pruža svima.*

*Dok se čuju glasne žice
Naše mile tamburice,
Za ruke se svi vaćaju
I u kolu pocupkuju.*

*Običaj je od davnina
Naši vridni Bunjevaca
U te dane prelo kupit,
Dicu, rod svoj, braću skupit.*

*Kroz noć tako sati teku
U lipoti i veselju,
Ilu, piću i obilju,
A pisma se ori naša,
Svima znana, sasvim jasna:*

*Tako je i naše "Kolo"
Ovo "prelo" sakupilo
Da se nađu prijatelji,
Poznanici i rođaci.*

*"Prelo kupi, svaki mu se divi,
Nek se znade da Bunjevac
živi!"*

*Ove noći briga nema,
Samo šale, smij i igra,
Vedra lica, srca čista,
A vr svega ljubav, sloga.*

*Marija Maja Dulić
Veliko prelo,
Subotica, 1. veljače 1997.*

GODIŠNJA SKUPŠTINA BUNJEVAČKE MATICE I PREDSTAVLJANJE ČASOPISA "KLASJE NAŠIH RAVNI"

U ponedjeljak, 20. siječnja 1997. god. s početkom u 19 sati u subotičkoj Gradskoj biblioteci održana je važna kulturna priredba, koja je imala dva dijela.

U prvom dijelu je bila godišnja skupština Bunjevačke matice. Poslije pozdrava predsjednice Viktorije Grunčić izabrano je radno predsjedništvo koje je vodio Josip Gabrić, mladi. U svom izvještaju o radu Bunjevačke matice Viktorija Grunčić je navela glavne aktivnosti ove naše kulturne ustanove. Ta aktivnost se vidi u suradnji s prosvjetnim radnicima i drugim kulturnim ustanovama u Subotici i u Bačkoj. Treba istaći suradnju sa Hrvatima u Mađarskoj. Posebno treba naglasiti da su predstavnici Bunjevačke matice sudjelovali na sastancima u Zagrebu gdje je bio razgovor o položaju Hrvata izvan Hrvatske, a osobito o pitanju školstva. Tu je različito stanje u pojedinim državama.

Bunjevačka matica je imala najveći uspjeh u izdavaštvu. Uspjela je obnoviti časopis "Klasje naših ravni". Objavljen je prvi broj, a drugi je pripremljen i bit će objavljen u toku veljače 1997. godine. Učinit će se svi naponi da se u toku 1997. nastavi objavljivanje ovog časopisa. Također će biti nastavljene ostale započete aktivnosti Bunjevačke matice.

Bela Gabrić je pročitao kratak financijski izvještaj. Bunjevačka matica je od subotičke Općine dobila 6.000 dinara za rad i izdavačku djelatnost, to jest za objavljivanje časopisa "Klasje naših ravni". Sada na računu ima 250 dinara.

U drugom dijelu sastanka urednik Bela Gabrić je predstavio prvi broj časopisa "Klasje naših ravni" koji je obnovila Bunjevačka matica, a osnovala ga je daleke 1935. god. Pučka kasina u Subotici.

Koliko je važna obnova ovog našeg časopisa, to ne možemo sada dovoljno procijeniti, ali taj časopis mora odigrati veliku ulogu u upoznavanju naše kulturne baštine i u njegovanju suvremene književnosti bačkih Hrvata.

Zatim je urednik upoznao prisutne sa sadržajem prvog broja časopisa "Klasje naših ravni". Istakao je da je glavna tema opširan prikaz bunjevačkih narodnih pisama. Zlata Lacić je pročitala dvije najpoznatije bunjevačke narodne pisme (balade) "Sirotan Mirko" i "Janjina sirotica".

U muzičkom dijelu programa na klaviru je nastupio Saša Grunčić, učenik četvrtog razreda Muzičke škole.

B.G.

ŠESTI "RAZGOVOR"

Nastavljajući svoju kulturnu djelatnost, Institut "Ivan Antunović" u Subotici organizirao je Šesti "Razgovor" u Gradskoj biblioteci, u ponedjeljak 13. siječnja 1997. god. s bogatim programom.

Na početku je u duhu tradicije Zlata Lacić pročitala pjesmu dr. Matije Evetovića "Molitva Bunjevaca", Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić otpjevao je pjesmu Milana Asića na stihove Jakova Kopilovića "Domovina".

Poslije pozdrava vlč. Andrije Kopilovića, predsjednika Predsjedništva Instituta "Ivan Antunović", katedralni župnik vlč. Stjepan Beretić je održao predavanje "Preporoditeljski rad - obnova duha i savjesti". U duhu i nasljedovanju preporoditeljskog rada po uzoru biskupa Ivana Antunovića mora biti obnova duhovnog života i savjesti svih članova našeg naroda. Želimo pre-

porod naših obitelji i preporod mladih generacija. U tome veliku ulogu ima Crkva sa svim svojim ustanovama i organizacijama.

Vlč. Franjo Ivanković, župnik sv. Križa u Somboru, održao je u duhu ideja Ivana Antunovića svoje predavanje "Preporoditelj je prosvjetitelj narodne svijesti". Ivan Antunović je više puta isticao da je neznanje najveći uzrok svih nevolja i nesreća. Mi danas vidimo da zbog neznanja naš narod doživljava razne nevolje i nesreće u ekonomskom, kulturnom i političkom životu.

Između ova dva predavanja, koja se među sobom nadopunjuju, mr. Josip Buljovčić je održao pregledno predavanje naslovljeno "Doprinos Ivana Antunovića kulturi jezika bačkih Hrvata" u kojem nas je upoznao s pojedinim zbivanjima u našoj kulturnoj povijesti.

Kad je Ivan Antunović počeo svoj kulturni i izdavački rad, svi su se brzo susreli s problemom pitanja književnog jezika i pravopisa. Bilo je raznih prijedloga. Dok su jedni predlagali da treba pisati jezikom koji je blizak narodnom govoru, to jest ikavicom, drugi su predlagali da se u pisanju treba pridržavati "slovnice" (gramatike).

Sva ta jezična pitanja su rješavana dugi niz godina pa je među bačkim Hrvatima kao i u Hrvatskoj formiran standardni hrvatski jezik u pisanju.

Govor pojedinaca u diskusiji možda nije bio strogo vezan za temu ovogodišnjeg "Razgovora", ali je pokazao da ima još mnogo pitanja o kojima treba raspravljati i pisati kako bi naš narod došao do jasnije orijentacije u ovom našem multnom vremenu.

Kako i doliči, sudionici "Razgovora" su na završetku zapjevali našu budnicu "Kolo igra".

Bela Gabrić

Nova knjiga

Marko Kljajić:

GOLUBINCI KROZ POVIJEST

Vlč. Marko Kljajić, župnik u Petrovaradinu, koncem 1996. god. objavio je u Petrovaradinu knjigu - monografiju "Golubinci kroz povijest." Izdavač je Izdavačko društvo HRID u Subotici.

Čitatelje "Zvonika" upoznat ćemo s glavnim dijelovima.

Golubinci su veliko selo u srcu Srijema, župa u Zemunskom dekanatu, Đakovačko-srijemska biskupija. Selo su zasnovali i podjednako njegovali žitelji Hrvati i Srbi. (7. str.)

Golubinci spadaju među starija srijemska naselja i imaju bogatu povijest. Naselje je poniklo na mjestu gdje se padine Fruške gore spuštaju u prostranu srijemsku ravnicu s juga zaštićenu hrastovim šumama, a sa sjevera nakićenu i ukrašenu fruškogorskim vinogorjem. Sedam kilometara istočno nalazi se Stara Pazova. Selo je smješteno na važnom putu Beograd - Novi Sad. Od sela su gotovo podjednako udaljeni Zemun, Srijemska Mitrovica i Novi Sad. (7. str.)

Naselje Golubinci prvi put se spominje prema sačuvanim dokumentima 1572. god. kao "selo koje je sve pod zemljom. Jedino se poznaje po dimnjacima koji su nad zemljom". (10. str.)

U doba turskih osvajanja i Srijem je došao pod dugotrajnu tursku vlast. Poslije velikog rata između Austrije i Turske, koji je s prekidima trajao od 1683. do 1699. god., poslije Karlovačkog mira 1699. god. velik dio Srijema je oslobođen i Austrija je produžila već ranije formiranu Vojnu krajinu sa ciljem da bude odbrana od novog napada Turaka. Golubinci su uključeni u tu vojnu formaciju i to je dovelo do novog doseljavanja stanovništva iz raznih krajeva.

Vojna krajina u Srijemu ukinuta je 1881. god. i pripojena je Hrvatskoj. Za Golubince, kao i za sva naselja iz toga lanca, otvorili su se novi uvjeti i perspektive života (18. str.)

Župa sv. Jurja u Golubincima ustanovljena je 1771. god. i do sada je u njoj službovalo 25 župnika. Velik dio knjige posvećen je opisu njihova rada u župi (49-96. str.). Sestrinske Crkve, Katolička i Pravoslavna živjele su u međusobnom miru i snošljivosti.

Marko Kljajić je obratio veliku pažnju kulturnom i privrednom životu u Golubincima, gdje su Matica hrvatska i Matica srpska imale svoje članove. (103-109. str.)

Također je opisan politički život u Golubincima i prvi počeci tadašnjih političkih stranaka (110-115. str.)

Period Soc. Rep. Jugoslavije nije opisan u ovoj knjizi.

Knjiga završava tužnim poglavljem "Raskidane niti golubinačkog zajedništva".

"U Golubincima 'bratstvo i jedinstvo' nije bilo tek prilično istrošena fraza u službi jedne utopije, već realna karakteristika suživota Srba i Hrvata". (116. str.)

Činilo se da ništa, čak ni rat, ne može uzdrmati riješenost ljudi da usprkos svemu pokažu snagu dobre volje, razuma i tolerancije". (116. str.)

Golubinački Srbi su bili odlučni u želji da sačuvaju stara prijateljstva, da nikoga ne uznemiravaju od svojih sumještana Hrvata..." (116. str.)

Madutim, sve je to uzdrmano dolaskom velike grupe izbjeglica Srba iz Hrvatske u toku ratnih operacija 1992. god i dalje. Počeo je teror nad domaćim Hrvatima i mnogi su se iselili, a to se dogodilo i u nekim drugim srijemskim selima.

Ovaj prikaz završavam preporukom čitateljima da pročitaju ovu knjigu i na taj način upoznaju povijest ovog srijemskog sela.

Bela Gabrić

KRŠĆANSTVO U ALBANACA (2)

Kako je albanski narod islamiziran

Početkom 13. i tijekom 14. stoljeća Turci su bili sve jači na ekonomskom i vojnom području. Njihove pretenzije i aspiracije k Europi pa i napadi koji su bili sve češći i jači, bili su velika prijetnja ne samo za Albance već i za cijelu kršćansku Europu. Ovu veliku nacionalnu i vjersku opasnost osjećali su i Albanci, pa su se stoga organizirali onoliko koliko su umjeli i mogli. Veliku zaslugu za tu organizaciju u obrani svog vjerskog i nacionalnog identiteta imao je nacionalni i vjerski velikan GJERGJ KASTRIOTI - SKENDER - BEG /1405-1468/. On je s velikim uspjehom, s nevidenom hrabrošću i mudrošću uspio ujediniti sve Albance, te je 24 godine bio branitelj Albanaca i cijele Europe od Turaka. Zato ga je Papa Pio II. s pravom nazvao "braniteljem vjere".

Međutim, poslije njegove smrti albanska vojska je vidno oslabila a time je započeo i nevideni teror nad albanskim stanovništvom. U tom naletu terora nisu poštećeni ni Crkva ni njezin kler. Ubijaju se biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, tisuće ljudi je prognano izvan domovine. Uništavaju se i crkve i crkveni objekti... Osvemu tomu je često obavještavana Sveta Stolica. Jednom prilikom je biskup u Baru Pjeter Mazreku pisao Sv. Stolici o tanju ovog jadnog naroda pod okupacionom turskom vlašću: "Albanski je narod najjadniji i zaboravljeni narod". U obrazloženju ove tvrdnje kaže: "Prognan od Truaka i shizmatika /tj. od ortodoksa, uglavnom Srba i Grka/".

Valja istaknuti da je albanski katolički kler spasio albanski narod potpunog nacionalnog i vjerskog uništenja. Albanski katolički kler je životom i rječju, odlučno branio vjeru, jezik, tradiciju, kulturu... Jednom rječju sačuvao je sam narod od potpunog turskog uništenja. Sjetimo se na primjer mons. Pjetera Bogdanija, Leke Bogdanija, mons. Nikole Kazazija i mnogih drugih, koji su žrtvovali život za svoj narod.

U prelasku Albanaca na Islam veliku je ulogu odigrao upravo navedeni teror - ubijanje, progoni, razna ograničenja, nezamislivo velike dažbine, tj. razne takse, porezi i sl., koje su Albanci bili primorani plaćati Turcima. Uz to jedan od razloga prelaska Albanaca na Islam bio je i nedostatak svećenika. Bez svećenika narod je bio kao stado bez pastira, ostavljen na milost i nemilost "proždrljivih vukova".

"Albanski narod borio se kako je znao i mogao, ali pod višestoljetnom dominacijom Turaka većina je silom prihvatila Islam, ali se nikad nije posve odcijepila od stare i zajedničke ilirsko-albanske kulture, tradicije i kršćanstva, od europske kulture i civilizacije (usp. Dr. I. Ush Gjergji, Bogoslovska smotra, Zagreb, br. 1-2/1993.).

Marjan Sebsj, Binač

MLADI I MISA

Na jednom biskupijskom susretu svećenika, kojemu sam i sam prisustvovao, čuo sam mnogo pritužaba da je jedan od najvećih problema kod naših mladih da nerado prisustvuju sv. Misi.

Odlučio sam, jer sam smatrao da bi to mogao biti koristan i vrijedan posao, da pitam mlade (omladinu) što oni o tom misle. Proveo sam više vremena s mladima koji su bili vrlo spremni za razgovor. Neki od njih redovito idu na nedjeljnu liturgiju sv. Mise, većina pak ne ide.

Rekli su mi da mnogi mladi ne prisustvuju Misi - a i veći broj onih koji prisustvuju na nedjeljnoj euharistiji - da je to zbog dosade i nezanimljivosti. Oni iznose i svoje razloge za tu tvrdnju i, mada se neki čitaoci ovih redaka neće složiti s njihovim mišljenjem, ipak ću iznijeti njihova zapažanja i shvaćanja jer smatram da se i njihova mišljenja trebaju čuti.

1. Čini mi se da su mladi uvijek bili, a naročito danas, generacije sudionika. Žele se uključiti u događanja koja im se čine važnima. Mladići i djevojke, s kojima sam razgovarao, rekoše mi da način na koji je Misa strukturirana unaprijed isključuje njihovo aktivno sudjelovanje. Oni govore da je svećenik tamo "negdje gore" i pojmovno i po lokaciji, te ga prikazuju kao nepristupačnu figuru moći! Oni tvrde da - ako bi svećenik predvodio Misu okružen narodom, umjesto sa udaljene pozicije - oni bi se osjećali više dijelom iskustva događanja i sudjelovanja.

2. Izgleda da su tim mladima, s kojima sam razgovarao, homilije najveći problem. Kažu da su homilije koje nedjeljom slušaju od veoma malog značenja s obzirom na ono što oni u svom životu proživljavaju. Shvaćam poteškoće svećenika: kako "pogoditi" u cilj s homilijom da bi se ona ticala svakoga u tako šarolikom skupu kao što je nedjeljna Misa. I sam sam bio znatiželjan da li moja poruka dolazi do bilo koga: Mladi su mi rekli da su mogli razumjeti problem o kom se govori, pa ipak, s obzirom na ono što misle da je bila njihova najvažnija preokupacija prošloga tjedna - oni su ostali pasivni slušatelji! Oni primjećuju da nisu imali priliku za vrijeme slavlja osvrnuti se na ta pitanja. Oni sugeriraju da bi jedan osvrst na homiliju, sa strane nekoga njihove dobi, mogao biti snažno iskustvo.

3. Mladi priznaju da su učinjeni mnogi pokušaji da bi se u raznim župskim zajednicama ostvarile Mise s mladima. No njihov je dojam da su te Mise organizirali odrasli ZA mlade, pa je i to jedan problem. Rekli su mi da bi željeli imati više slobode u kreiranju Misa mladih ali se plaše da bi bili odbijeni. Jer ako bi organizirali Misu na način kako oni žele, drugi članovi župne zajednice ne bi to dopustili ili bi glasno prigovarali!

Osim toga - tvrde mladi - ako bi oni bili pozvani da organiziraju vlastitu Misu time bi vjerojatno izazvali, hotimično ili nehotice, kršenje nekih liturgijskih propisa.

4. Oni smatraju da Misa ne bi trebala trajati više od jednog sata. Oni ne ničeju da se mnogi mladi povlače i ne pohađaju Misu. Nažalost, to se ponekad sa strane starijih tumači kao okretanje od Boga. Ne može, se po mom mišljenju, prihvatiti da naši mladi ne vjeruju u Boga! Oni zaista vjeruju da je jalov i beskoristan posao usuditi se slaviti ljubav Božju (euharistiju) ritualima koje smatraju sterilnim i bezživotnim.

Prema "The Revue"
Priredio: Antun Mioš, Žednik

Uređuje: Stjepan Beretić

BURNO 15. STOLJEĆE

* 1497. godine prvi put se u pisanom dokumentu spominje subotička župa i njezin župnik Luka. *
 * Dokumentat je potpisao kalačko-bački nadbiskup Petar, prvi sin svoga vremena, učeni i poznati humanista. *
 * Iste je godine rođena blažena Ozana Kotorska. *
 Evo nekoliko slika iz 15. stoljeća

Stoljeće crkvenih sabora - stoljeće nevino osuđenih - stoljeće traženog jedinstva

15. stoljeće je u Crkvi počelo s velikim opasnostima. U isto vrijeme su se pojavile tri pape. Sabor u Pisi održan 1409. godine nije pomogao. Kad je ugarsko-hrvatski kralj Sigismund Luksemburški izabran za cara "Svetog Rimskog Carstva njemačkog naroda", njegovim nastojanjem je sazvan 16. Opći crkveni sabor u Konstanzu (1414-1418.). Namjesto spomenutih triju papa izabran je Martin V. Na saboru su među ostalima sudjelovali i splitski i dubrovački nadbiskup, trogirski biskup. Nesretnom odlukom sabora spaljen je Ján Hus. To je izazvalo krvave husitske ratove (1420-1431). Na sinodi u Paviji i Sieni (1423-1424) se proslavio dubrovački dominikanac Ivan Stojković. Engeski su osvajači 1431. osudili i kao vješticu spalili svetu francusku narodnu junakinju Ivanu Aršku. Osim nastojanja oko obnove Katoličke crkve, postojala su i živa nastojanja oko ponovne uspostave jedinstva između Istočne i Zapadne crkve. Tako je na saboru u Baselu (1431-1439) hrvatski dominikanac Ivan Stojković, kao predstavnik pariškog sveučilišta i glavni zastupnik s katoličke strane dočekao carigradsku delegaciju, predvodio je poslanstvo Baselskog sabora na pregovore u Carigrad u namjeri da se sazove jedan opći i zajednički sabor za Istok i Zapad, koji bi uspostavio jedinstvo. Ivan Stojković je na spomenutom Baselskom saboru započimao rasprave, vodio teološke razgovore s husitima. Tamo se proslavio i splitski nadbiskup Bartol u obrani Eugena IV. Na 17. Općem saboru, koji je sazvaio papa Eugen IV. u Ferrari - Firenzi (1438-1439), uspostavljeno je jedinstvo između Zapada i Istoka. Veliko protivljenje monaha i puka u Bizantu spriječilo je to plemenito nastojanje. 1498. godine spaljen je na lomači iskreni propovjednik pokore i obnove Crkve, dominikanac Savonarola.

Stoljeće velikih humanista

Od mnogih poznatih onodobnih hrvatskih humanista vriedno je spomenuti tek neke: Viteza Ivana iz Srednje, Ivana Česmičkog, Marka Marulića. Velikani toga stoljeća su i već spomenuti dominikanac Ivan Stojković, Šimun Kožičić - Benja, Andrija Paltašić, Benko Kotruljić, Juraj Šižgorić.

Nadgrobnni spomenik
Ivana Viteza

Ostrogonski nadbiskup Ivan Vitez iz Srednje kod Križevaca (1400-1472) se proslavio kao humanist. Bio je kardinal, primas Ugarske. Istakao se kao mecena i promicatelj znanosti među Hrvatima. Osim toga stekao je nesagledive zasluge za kulturu mađarskoga naroda. Zato je i dobio laskavi naslov "lux Pannoniae" - sjetljivo Panonije. Grob mu se nalazi u Ostrogonu (Esztergom). On je otkrio u svome nećaku Ivanu talentat.

Ivan Česmički (Janus Pannonius) je rođen na ušću Drave u Dunav kraj Aljmaša. Ivan se zahvaljujući svome stricu školovao u Ferrari i Padovi. Postao je biskup u Pečuhu. Pisao je pjesme, elegije i epigrame, bavio se politikom i astronomijom. Njegove pjesme otkrivaju izuzetno učenog čovjeka. To je stoljeće mnogih velikih humanističkih pjesnika i pisaca, koji su pisali latinski. To je stoljeće kad je 1403/5.

nastao najljepše iluminirani glagoljski kodeks "Misal po zakonu Rimskoga dvora" za Hrvoja Vukčića Hrvatinića.

Marko Marulić (1450-1524) piše takva djela po kojima je postao jedan od najčitanijih pisaca duhovne književnosti. Napisao je Pouke za čestit život, Pedeset parabola, Evandelistar. Pod kraj stoljeća Marko Marulić je preveo s latinskog na hrvatski jezik znamenito djelo Tome Kempenca "Nasljeduj Krista". Ta knjižica će fomirati duhovni život katolika sve do najnovijih dana. Marka Marulića prozvaše ocem hrvatske književnosti.

Krajem istoga, 15. stoljeća, u Baču se proslavio veliki humanist, nadbiskup Péter Váradi, koji je grad Bač povezao s Dunavom tako što je očistio korito rijeke Mostonge, utvrdio je bačku i petrovaradinsku tvrđavu. Zaslužio je laskavi epitet "oko kraljevo i najgenijalniji prelat bez mane na jeziku". Kao što je spomenuti nadbiskup stekao visoku naobrazbu u Italiji, tako su brojni Bačvani studirali po najuglednijim svjetskim sveučilištima toga vremena.

15. stoljeće je bilo i stoljeće znanstvenika. Stojkovićeva knjiga "Šesnaest pravila u tumačenju Svetoga pisma" postalo je pionirsko djelo za razvitak biblijske hermeneutike (znanost o pravilima i sredstvima za tumačenje Svetoga pisma). Napisao je prvu sustavnu "Raspravu o Crkvi". Među uglednim tiskarima i izdavačima pojavio se Kotoranin Andrija Paltašić. Dubrovčanin Benko Kotruljić piše 1458. godine knjigu "O trgovini i savršenom trgovcu". Modruški biskup Šimun Kožičić - Benja napisao je hrvatskim jezikom i glagoljskim pismom "Žitija rimskih arhijerejev i cesarov". Otvorio je i glagoljašku tiskaru na Rijeci. 1483. godine tiskan je hrvatski glagoljski misal prema uzorku pisanom 1368. godine. 1487. godine Juraj Šižgorić je napisao zemljopisno-povijesni prikaz Hrvatske i Šibenika.

Godine 1495. Zadarsko dominikansko učilište, koje djeluje od 1396. godine, svečano je uvršteno u red sveučilišta.

Stoljeće turskih osvajanja i otkrića Amerike

Godine 1389. se dogodila fatalna Kosovska bitka. Neuspjehom i porazom se završio i kosovski pohod Hunyadi Jánoša (Jan-ka Sibirjanina) 1448. Godine 1453. Mehmed II. Osvajač osvojio je Carigrad. U obrani "novog Rima" pao je posljednji bizantski car Konstantin XII. Ulogu Carigrada preuzima Moskva kao "treći Rim". Godine 1456. turski osvajač Mehmed II. poražen odustao je od opsade Beograda. U toj bitci kršćanske branitelje hrabri na bojištu veliki franjevac sveti Ivan Kapistran. Taj veliki govornik propovijedao je po mnogim europski gradovima. Govorio je i u Baču. Na čelu obrane se istakao Hunyadi Jánoš (Sibirjanin Janko). Dok se komad po komad Europe gubio u tami turskih osvajanja, neki su se još uvijek školovali, neki su gradili, ne mareći za opasnost sa Istoka. Iste te, 1456. godine, Gutenberg u Mainzu objavljuje prvotisak Biblije. To je stoljeće u kojem su Turci zagospodarili Srbijom i Albanijom. Nije prošlo ni puno stoljeće, pala je i Mađarska. 1492. godine otkrićem Amerike završava srednji i počinje novi vijek. Godine 1463. pade i Bosna, a 1482. i Hercegovina. 1493. bi poražena hrvatska vojska na Krbavskom polju.

Obnoviteljski zahvati bačkoga nadbiskupa Pétera svjedoče o tome da je taj veliki intelektualac ozbiljno shvatio opasnost koja je njegovoj nadbiskupiji prijetila s juga. Utvrdio je tvrđave. U narednom, 16. stoljeću na njegovu će nadbiskupsku stolicu sjesti u Iloku odgojeni, pobožni i junački franjevac Pavao Tomori. Pavao Tomori je vojnički pao zajedno sa svojim mladim kraljem Ljudevitom II. pod Mohačom 1526. godine. Branio je svoju Kalačko-bačku nadbiskupiju, Ugarsku i cijelu Europu. U takvom, naprednom, ali i vremenom punom opasnosti, živjela je zemlja Bačka strahujući za su-trajšnicu više od stoljeća. Česti pokušaji osloboditeljskih ratova u Srbiji vodili su kroz Bačku. Bačko je stanovništvo i samo ratovalo i ginulo za slobodu i sigurnost. Šesnaesto stoljeće je Bačkoj donijelo propast duhu 150 godina.

O. Tadej Vojnović, OFM - Novi Sad

OBITELJ I BRAK - ZAMISAO STVORITELJA (2)

Obitelj i brak nije izmislio čovjek

Na početku sam rekao da čovjek nije autonoman u braku. Kad ulazi u brak, ulazi već u nešto u što je pozvan, a ne u nešto što on sam radi i gdje je on sam gazda. Zato se čovjek ne može u braku ponašati samoživu, nego se treba ponašati po zamisli Stvoritelja. Što god se ne događa po zamisli Stvoriteljevoj, to vodi u kaos. I svaki grijeh vodi u kaos. Tako je to i inače. Uzmite, na primjer, jedan tranzistor koji otvorite i gledate ga iznutra. Pred tobom je jedna zamisao, i to genijalna, pogotovu ako ne znaš elektroniku - onda te to nadilazi tisuću puta. Ti otpornici, kondenzatori, ta integralna kola, to je jedna zamisao. Tu svaka stvar ima svoje mjesto, ali baš svaka stvar. I ti se tu ne možeš samoživu ponašati. I ako, na primjer, kažeš - hajdemo ovu crvenu žicu odsjeći, ta te crvena žica "kazni". Unio si nered u jednu zamisao, to više ne funkcionira kako bi trebalo funkcionirati. I kome se lupilo o glavu, nego tebi? To znači da ti, što se tiče tog tranzistora, nisi autonoman, osim ako ga hoćeš pokvariti.

Tako je i u braku. Čovjek u braku nije autonoman, to nije njegova zamisao. On je već ušao u jednu zamisao i to genijalnu, koja ga zapravo mnogostruko nadilazi. I ti se ne možeš tu samoživu ponašati da ne bi u toj zamisli napravio nered.

Zašto rastave brakova?

Zašto mi danas imamo na 100 brakova između 40 i 60 rastava. Pa imamo upravo radi toga što čovjek najprije misli da brak nije ništa. A mi smo, u stvari, pred jednom velikom svetinjom, koju je Bog utemeljio i među nama očitovao. Pred tom svetinjom mi se moramo postaviti sa strahopoštovanjem. Drugo, ni u kom slučaju se mi ne možemo u tome ponašati kako bismo sami htjeli. Što to znači? Ti možeš usisivačem tresti tepihe, ali ćeš uništiti i tepih i usisivač. Ti se možeš ponašati kao neki "harambaša" u braku ali ćeš uništiti svog druga i djecu, i izazvati socijalni poremećaj. Zbog rastave braka mijenja se odmah psihoprofil djece. To su užasne stvari. U jednom braku su oboje potrebni upravo u ovoj funkciji komplementarnosti. Potrebni su da bi se jedan običan "mali klinac", razvio kao biljčica, pravilno, a ne da bude osakaćen, da on u svojoj 15-16. godini najedanput vidi i prepozna da je on osakaćen.

(nastavit će se)

Na adresu našega Lista stiglo je pismo uvaženog profesora dr. Ante Vukasovića iz Zagreba. Radi važnosti i aktualnosti i za nas, objavljujemo u cijelosti kako njegovo pismo, tako i sam tekst o pobačaju, koji je priložio svom pismu!

Zahvaljujemo dr. Vukasoviću što u brizi za hrvatski narod u pogledu ovako važnog pitanja, nije zaboravio ni nas!

POBAČAJ - GRIJEH, NEMORALAN I ANTIHRVATSKI ČIN

Sredstva priopćavanja i ministar zdravstva gospodin Andrija Hebrang najavljuju Zakon o prekidu trudnoće, kojim bi se i u Hrvatskoj državi legalizirao pobačaj i dopustilo ubijanje nerođene djece. Kako se to obrazlaže? Naivnim pitanjem: počinje li život začecem ili radanjem djeteta? Zar to nije svima jasno? Takva pitanja postavljaju samo protivnici života i zagovornici "kulture smrti". Kome to služi? I, kuda to vodi?

Nepobitna činjenica je da život počinje začecem. Ono je biloška osnova, uzrok i početak. Njime je, kao što mu i ime kaže, začet i počinje novi život konkretne i genetski točno određene ljudske osobe. Ona, kao i sva druga ljudska bića, ima pravo na život. U suglasju s time liječnici već stoljećima, diljem svijeta i na samom početku svoje medicinske karijere, izriču poznatu Hipokratovu prisegu, kojom se moralno obavezuju da će apsolutno poštovati ljudski život od njegova začeca.

Pobačaj je negacija i nasilni prekid života. On je ubojstvo nerođena djeteta! S općeljudskog motrišta je nemoralan, s nacionalnoga - antihrvatski čin, jer je u funkciji izumiranja hrvatskog naroda.

Ustav Republike Hrvatske ne dopušta smrtnu kaznu i jasno kaže: "Svako ljudsko biće ima pravo na život". U duhu tog ustavnog načela hrvatske katoličke laičke udruge zatražile su već od Ustavnog suda da još važeći komunistički zakon, kojim je legaliziran pobačaj, proglasi protuustavnim. U svojoj poslanici "Stanje Hrvatske države i nacije", izrečenoj u Hrvatskom saboru 1994. godine, predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman je upozorio na "krajnje zabrinjavajuće demografsko stanje", koje prijeti izumiranjem hrvatskoga naroda. Zato je tražio donošenje programa demografske obnove, demografski preporod i "zaštitu još nerođene djece". U suglasju s tim Hrvatski sabor je usvojio Nacionalni program demografskog razvitka u kome je proklamirana moralna, zakonodavna i zdravstvena zaštita ljud-

Poštovani gospodine uredniče!

U ovitku Vam dostavljam tekst: **POBAČAJ - GRIJEH, NEMORALAN I ANTIHRVATSKI ČIN**. Mislim da je prikladan trenutak kada se treba čuti katoličko i hrvatsko stajalište o ubijanju nerođene djece.

U suglasju s tim šaljem Vam taj svoj tekst s molbom da ga objavite u Vašem listu.

Unaprijed Vam zahvaljujem i srdačno Vas pozdravljam!

U Zagrebu, 07. siječnja 1997.

Prof. dr. Ante Vukasović

skog života, "od začeca do prirodne smrti".

U čije ime i zbog čijih interesa, dakle, Ministarstvo zdravstva predlaže Zakon o pobačaju, kojim bi se u Republici Hrvatskoj pravno dopustio, a time i zakonom zaštitio, nastavak slobodnog i nekažnjenog ubijanja nerođene djece? O tempora, o mores!

Demokratski način odlučivanja primjenjiv je samo u granicama poštovanja moralnih kriterija i vrijednosti. Njima se ne mogu odobravati nemoralni postupci i zločini, jer bi to bila negacija čovječnosti i demokracije. Nitko, dakle, ne može imati demokratsko pravo na legalno ubijanje nerođene djece. Takav čin je izvan morala, izvan ljudskih prava pa mora biti i izvan zakona. Republika Hrvatska mora učinkovitim mjerama pronatalitetne populacijske politike poticati radanje, a ne onemogućavati ga.

U suglasju s temeljnim moralnim stavovima o ljudskom životu, trajnim etičkim i općeljudskim vrijednostima, Enciklikom Svetoga Oca pape Ivana Pavla II. o zaštiti ljudskoga života, Nacionalnim programom demografskog razvitka, Ustavom i Poslanicom predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana - hrvatski narod mora tražiti potpunu zaštitu svojih nacionalnih interesa, poštovanje općeljudskih moralnih i kršćanskih načela kao i liječničke moralne obaveze prema zaštiti ljudskog života od trenutka njegova začeca do naravne smrti.

Otuda slijedi zaključak da u najkraćem mogućem roku treba dokinuti komunistički Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodu odlučivanja o radanju djece, kojim je 1978. legaliziran pobačaj, i pravno podržati, u Hrvatskom saboru već prihvaćeno načelo o moralnoj, zakonodavnoj i zdravstvenoj zaštiti ljudskoga života od začeca do naravne smrti. To je kategorički imperativ našega održanja, naše savjesti i svekolikog napretka Lijepe naše.

Prof. dr. Ante Vukasović

Duhovna obnova mladih

TAJ DIVNI BOG I ČOVJEK - ISUS

Kao i prošle godine, u župi sv. Roka u Subotici održana je duhovna obnova mladih, ali ove godine u periodu od 25. do 27. siječnja, u prostorijama samostana sestara "Kćeri Milosrda". Tema i zadaća ove duhovne obnove bila je na temelju knjige Ivona Čuka "Taj divni čovjek Isus".

Pokušat ću vam ukratko opisati ono što se kod nas događalo tokom ta tri dana, iako ne nalazim prave riječi da bih vam u potpunosti iskazala atmosferu koja je među nama vladala.

Ove godine okupilo nas se dvadesetak iz naše župe i župe sv. Jurja, Đurdina, sv. Petra... a s nama je bio i Kristijan iz Iriga. S nama su bili župnik Andrija Anišić i katehistica s. Silvana Milan. Oni su se trudili da tokom ova tri dana odvoje što više od svog vremena kako bi bili s nama.

• Oči i srce u Bogu, a ruka u ruci onih koje ljubimo

Uz svakodnevna predavanja koja nam je držao vlč. Andrija na teme: Tjelesni izgled Sina Božjega; Isus - dobrotu koja oćarava; Bljesak besmrtnosti..., imali smo priliku postavljati i pitanja kako bismo razjasnili sve ono što nam nije bilo jasno. I uvijek smo saznali nešto novo i zanimljivo. U tome nam je također pomagala s. Silvana koja nam je razjašnjavala mnoge događaje iz Svetog pisma koji nam do tada nisu bili jasni. Zanimljiva je bila rečenica iz posljednjeg predavanja o vječnosti: "Oči i srce u Bogu, a ruka u ruci onih koje ljubimo". To je vječnost. To je nebo koje nas čeka, ako ustrajemo u vjernosti Gospodinu.

Pored ovih predavanja i naše prijateljice Jasna i Vesna izložile su teme: "Isus zavodljiva tajna" i "Skandalozni Isus".

Puno nam je u upoznavanju Isusa pomogao i rad u grupama. U grupama smo obrađivali poglavlje "Vjerujem u Isusa Krista" iz Katekizma Katoličke Crkve.

• Telefonirati Isusu

Pokušali smo i "telefonirati" Isusu, razgovarati s njim. Neki su i zapisali svoje telefonske razgovore s Isusom. Kristijanov razgovor objavljujemo u cijelosti.

Dvije od nas, Marija i Željka, učinile su posebno iskustvo. Osim što su se trudile Isusa što bolje upoznati, što više mu se približiti i kroz ova tri dana obogatiti u potpunosti svoj duh, one su jednu noć spavale u samostanu sestara "Kćeri milosrda". Bilo je to novo, divno iskustvo za njih. Tu večer, odnosno noć posvetile su nadasve molitvi, spontanim molitvama koje su izvirale iz dubine srca u gluhoj noći, uz upaljenju svijeću i živi doživljaj Isusove prisutnosti među njima. Ti trenuci ostavit će u njihovim dušama neizbrisivi trag, kako nam posvjedočiše same.

Svi smo uživali, također i u zajed-

ničkoj molitvi Časoslova, iz kojeg smo molili Jutarnju, Srednji čas i Večernju.

Duhovnu obnovu završili smo redovitim sastankom molitvene zajednice "Betlehem" u kapeli samostana časnih sestara, s tim da nas je ovog puta bilo oko trideset, što je najviše otkada se tu sastajemo na molitvu. Molili smo, pjevali, zahvaljivali Gospodinu i uživali u milini blizine našega Gospodina...

• Naši doživljaji i zaključci

Marina: Ovo mi je prva duhovna obnova i mislim da ne postoje riječi kojima bih mogla opisati svoje osjećaje. Ja sam skroz oduševljena. Saznala sam mnogo toga o Isusu. I došla sam do zaključka da duhovna obnova odmara. Super!

Branimir: Smatam da sam pomalo čudan i da se teško zagrijem za nešto. Uvijek mi je zadnji dan najbolji, ali možda zato što se onda sve sabire. Čuo sam mišljenja mnogih mladih, ali smo zajednički zaključili da je Isus za nas SVE. Jako sam oduševljen što ću Boga jednog dana gledati licem u lice!

Jasna: Ja sam se zaljubila - U ISUSA! Duhovnu obnovu sam čekala još od prošle godine i bilo je divno!

Vlč. Andrija: Žao mi je što ovo nije već vječnost. Da svi budemo stalno zajedno i zajedno s Gospodinom. Ponovo sam shvatio da sve moram raditi sa zanosom, s ljubavlju... Shvatio sam u ovoj duhovnoj obnovi kako je lako uspostaviti (telefonsku) vezu s Isusom. Njegova linija je uvijek slobodna, samo treba naći vremena i javiti mu se. Bilo mi je divno i mogao bih s vama provesti i mjesec dana jer vi sve tako ozbiljno shvaćate i imate tako silnu želju upoznavati Isusa i biti s Isusom.

Neki poželješe da svaki vikend imaju duhovnu obnovu.

Mislim da na sve ovo ja nemam što dodati. Htjela bih na kraju ovog izvještaja zahvaliti svima i za sve. Zahvaljujem Gospodinu za svačiji život, za sve divne ljude koji me okružuju, koje toliko volim. Ne znam što bih da nemam Isusa koji mi je sve u životu! Moja duša sve najbolje zna, ona se najbolje osjeća, ali ne može govoriti. Zato vam ni ja ne mogu opisati svoje osjećaje, jer su oni duboko u meni i ne postoje riječi kojima bih mogla izreći ih. Zahvaljujmo svi Bogu što nam je darovao Isusa koji je stalno s nama, koji nas nikada ne napušta. Potrudimo se i mi da se od njega nikada ne odvojimo.

Željka Zelić

HOROSKOP: RIBE (19. veljače - 20. ožujka):

Ako budeš lovio sretnu budućnost po mutnim vodama različitih novina, upetljat ćeš se u mreže iz kojih te više ni sveti Petar neće moći ispetljati. A ako zajedno sa svetim Petrom na Isusovu riječ baciš svoje mreže po vodama Genezaretskog jezera, znaš li koliko ćeš riba uloviti. 153! Ito sve zlatne!

Telefonski razgovor s Isusom

ISUS I JA

Želim razgovarati s Isusom. U meni se baš sad javila želja za njegovim glasom, za njegovom riječju. Moje srce ga želi čuti, želi ga slušati. Trebam li otići k njemu da bih ga čuo? Ne. Molit ću i On će doći k meni. Odvojiti će malo svog vremena i razgovarat će sa mnom. Jedan "Oćenaš" i On je tu, sa mnom. Sve što trebam učiniti jest ispuniti uvjete bez kojih je moje srce nesposobno čuti njegove riječi i osjetiti njegovu nježnost. Svaki uvjet je korak bliže i pomaže mi da čujem bolje njegov glas. Zato mu odmah priznajem da sam grešnik. Jasno kažem da to jesam: "Griješio sam. Oprosti". Narav mi je ljudska, nesavršena, ona koja može sa-griješiti, a to je i činila. Također znam da su svi ljudi ovoga svijeta grešnici, oni koje poznajem, a i oni koje ne poznajem; i moji prijatelji, i moji neprijatelji. I evo, sad im opraštam sve što su učinili, svaki njihov grijeh - veliki i mali. Ne želim misliti u ovom trenutku ni o kom drugom, nego samo o Isusu. Za mene je najvažnije da je on sada tu. Da bih ga čuo, moram biti čista srca i slobodna srca. Zato u ovom času zabravljam sve osobe i sve predmete. Gospodinu predajem sve svoje brige, poteškoće i sve svoje planove. Želim činiti samo njegovu volju...

Kad sam ispunio sve ove uvjete - linija je slobodna. Isus je na liniji. Govori mi. Uči me. Čujem, traži od mene ustrajnost u vjeri, u dobrim djelima... Od mene očekuje ljubav. Želi da ljubim sve ljude. Govori mi: "Kad si tužan i kad ti je teško, ne suzdržavaj plač, suze - ja i to čujem, ja ću osušiti suze na tvom licu". Govori mi dalje: "Voli da bi bio voljen i da bi dostigao najveću mudrost života: ljubav!"

I završavam razgovor s Isusom: Hvala Ti! Sve sam razumio! Volim Te. Do slušanja!

Kristijan Špionjak, Irig

Selenča

JOŠ O STUTTGARTU

Žao nam je što naš izvještaj nije stigao na vrijeme pa naši dojmovi iz Stuttgarta nisu objavljeni s ostalima. Ipak, evo nekoliko za naredni broj.

Dvadesetak mladih iz Selenče putovalo je u Stuttgart. Naš vođa puta bio je Dominik Ralbovsky. Za put smo se duhovno pripremili. Okupili smo se na molitvu u crkvi. Molitvu je predvodio naš župnik mons. Zolarek, koji nas je i blagoslovio prije puta.

U autobusu nam je svima Dominik podijelio zelene kape s natpisom "Taizé", koje je selenička mladež dala napraviti i darovala ostalim mladima kao božićni dar. Putovanje je bilo naporno, ali prijateljska i molitvena atmosfera u autobusu nadvaladala je dosadu i hladnoću...

Boravak u Stuttgartu me je oduševio.

Divno je bilo vidjeti toliki broj mladih različitih narodnosti koji se tako pobožno mole. Te jutarnje, večernje i zajedničke molitve su me oduševile i ostavile na mene duboki dojam.

Jedno poslijepodne na regionalnom susretu Slovaka bili smo sa Slovcima iz Slovačke. Najprije smo s njima razgovarali o aktivnostima i angažiranju mladih na župi a zatim je bila sv. misa. Poslije pričesti mi mladi iz Selenče otpjevali smo dvije božićne pjesme.

Za mene, a vjerujem i za druge, ovaj susret mladih bio je doista "hodočašće mira i povjerenja", na koje smo svi pozvani.

Zlatko Nosaj

MISA MLADIH ZA MIR

Prvi petak u novoj godini, kako je to bilo i prošle godine, proveli smo u molitvi za mir. Misu mladih je predvodio vlč. Andrija Anišić u crkvi sv. Roka uz prisustvo desetak mladih.

Misa mladih će se od sada održavati u različitim župama. Sljedeći put (7. veljače) misa će biti u crkvi sv. Jurja. Dođite, još treba moliti za mir, ljepše je kad nas ima više!

Tribina mladih

PROMICANJE MIRA

Prva Tribina mladih u 1997. godini održana je u nedjelju 19.01. na uobičajenom mjestu i na uobičajen način. "Gost"-predavač bio je vlč. Andrija Anišić. On je mladima (bilo ih je oko 140) izložio temu "Promicanje mira" koja je potakla mlade da u diskusiji budu aktivniji nego obično. Za druženje, koje je potom uslijedilo, Odbor Tribine je pripremio dva iznenađenja: mlade tamburaše "Kerske bisere" i šaljivi kviz. Na Tribini su bili prisutni i mladi iz Sombora.

Obzirom da je prva Tribina ove godine bila tako dobro posjećena, nadamo se da će tako biti i u buduću, a Odbor Tribine mladih će se potruditi da bude što bolje, kako u izboru tema i predavača, tako i u zanimljivosti druženja.

Mladi, očekujemo Vas na NAŠOJ TRIBINI! Osobito radosno očekujemo one koji još nikad nisu bili na Tribini mladih. I u veljači Vam spremamo iznenađenja!

S.

TRIBINA MLADIH

Kada: 16.02. 1997. u 19 sati
Gdje: U Katoličkom krugu,
Trg žrtava fašizma 15 (iza katedrale)

Tema: Izgradnja međunarodne zajednice
Predavač: Vlč. Slavko Večerin, tajnik biskupije
Druženje: do 23,30 - na istom mjestu
Iznenađenje: ?! Dođite i shvatit ćete!

MEĐUBISKUPIJSKI FORUM MLADIH U BEOGRADU

U Beogradu je 16. i 17. siječnja ove godine održan međubiskupijski Forum mladih katolika Jugoslavije. Forumu su prisustvovali pastiri i delagati mladih iz 7 biskupija: Barske, Beogradske, Đakovačko-srijemske, Kotorske, Prizrenske, Zrenjaninske i Subotičke.

Na forumu se raspravljalo o svjetskom Danu mladih koji će u osmom mjesecu ove godine biti održan u Parizu. Tema rasprave bila je priprema za ovaj značajan susret. Čulo se mnogo korisnih prijedloga i ideja.

Svi sudionici Foruma mladih bili su podijeljeni u 3 skupine, već prema tome koja ih je od tri ponudene teme interesirala. Jedna skupina se bavila problemom vjeronauka mladih. Pokazalo se, naime, da nije organiziran vjeronauk za mlade na nekim župama. Razlozi su višestruki i raznovrsni. U ovoj skupini raspravljalo se i o tome koje teme najviše interesiraju mlade. Druga skupina je razgovarala o molitvi: kako moliti, kako postići da čitav život bude molitva? Treća skupina je razgovarala o različitim aktivnostima mladih u okviru župskog života. Članovi ove skupine pokušali su naći odgovor na pitanje: kako organizirati i animirati mlade da ne bi ostali pasivni promatrači svega što se događa u životu župe.

Na završnom plenumu svaka skupina je iznijela svoje zaključke te se razvila diskusija. Glavni zaključak plenuma je bio da su sve tri teme veoma usko povezane te se međusobno nadopunjuju.

Rad Foruma je započeo i završio svečanom svetom misom. Imali smo čast da nam je jednoga dana sv. misu predvodio apostolski nuncij u Beogradu, a drugi dan beogradski nadbiskup Perko.

Zahvaljujemo se najsrdčajnije organizatoru ovog susreta. Hvala i svima koji su doprinijeli da se ova dva dana tako lijepo družimo i pomognemo jedno drugome da rastemo u vjeri.

Netko od mladih lijepo je na kraju rekao: "Dobili smo zadatke, radit ćemo!"

Monika Vekonj

NATJEČAJ ZA ZAŠTITNI ZNAK STRANICE MLADIH I TRIBINE MLADIH

Zbog slabog odaziva, natječaj se produžuje
sve dok ne stignu prihvatljivi prijedlozi.
Pustite maštati na volju!

Uređuje: Katarina Čelković

ZVONČIĆI MILI!

Korizma je već stigla. Kao da je ove godina stigla ranije. Još pamtimo Božić, u srcima su ostale slike okićenih jelki, "Betlehema", poklona...

Ipak, u crkvenoj godini nedjelje se smjenjuju, a u toj godini i mi se duhovno jačamo, čistimo i rastemo. Jeste li već primijetili kako se čisto i veselo osjećate poslije ispovijedi (naravno oni koji su malo stariji)?! Zato vas sve podsjećam:

KORIZMA nas priprema za veliku **TAJNU USKRSNUĆA!**

Kako se pripremiti?

Najprije, stati pred Božjim licem i odlučno započeti život za **DRUGE**. To nije ništa neobično ako znamo da je i

Isus svoj život dao za druge - za **NAS**, a mi smo **NJEGOVI** - znači, trebamo raditi ono što je i on radio. Male žrtvice, za koje drugi ne bi morali znati, pripremaju naše srce za Isusa. Kako li će se on radovati kad vidi da idemo redovito na misu, na ispovijed, pričest, da pomažemo roditeljima, da se ne svadamo s braćom, da učimo...

Koliko je samo načina da se vježbamo u dobru!

ZAPOČINJE I KRIŽNI PUT u crkvama. **Uključite se aktivno u moljenje KRIŽNOG PUTA!**

U sljedećem broju Zvonika pokušat ćemo proniknuti u **TAJNU USKRSNUĆA!** Pišite mi što je za vas **TAJNA** i kako doživljavate **USKRS!**

Ljubi vas vaša Zvončica

ISUSI BOG

Milan Teskera, Subotica

Kako je Isusu kad je sam

Pročitala sam u zadnjem broju Zvonika da naša Zvončica želi da napišemo o tome kako je Isusu kad je sam.

Isusu je teško kad nas nema u crkvi. To se najčešće dogodi preko raspusta. Mislim da je jako važno da ne ostavimo Isusa samog. Preko raspusta pored igre treba misliti i na Isusa. Zato je važno ići na misu i preko raspusta. Isusu je jako lijepo kad nas vidi da smo svi zajedno na misi i onda kada je školski raspust. Mislim da je Isusu krivo što preko raspusta nema vjeronauka, ali što mi tu možemo. Isus nas uvijek rado čeka. Nama vjernicima krivo je koji puta što nema preko raspusta vjeronauka.

Sofija Dorotić, Sombor

Sedam glavnih grijeha

1. Oholost
2. Škrtost
3. Bludnost
4. Zavist
5. Neumjerenost u jelu i piću
6. Srditost
7. Lijenost

DA SE PODSJETIMO...

Prve nedjelje došašća 1996. godine započela je duhovna priprava za veliki jubilej kršćanstva - **JUBILEJ 2000.**

Vi, Zvončiči, znate da je kršćanstvo upravo toliko staro.

Papa Ivan Pavao II. je godinu 1997. posvetio Isusu Kristu.

NAGRADNI REBUS

SIN BOŽJI NA JEZICIMA SVIJETA

arapski	○	S	A
talijanski	G	E	Ù
hebrejski	J	E	Š
engleski	J	E	S
2	=	○	○

VJEŽBANJE U DOBRU

Sjetimo se da je grijeh imao svojih zlih posljedica u meni i drugima, u svijetu. Kadšto bolesnik koji je ozdravio još osjeća posljedice bolesti, još je slab i iscrpljen, tako i grešnik kojemu je Bog sve oprostio, još osjeća u duši tragove grijeha, kao neke brazgotine, kao neka lakše ranjiva mjesta. Ostale su zle navike koje ga vuku na zlo. Djelima pokore popravljaju se ti tragovi, brišu se ti ostaci slabosti, te posljedice grijeha:

I kao što bolesnik koji svakodnevno vježba počinje opažati kako mu mišići jačaju, kako mu se boja vraća u do tada blijede obraze, tako i pokornik koji poslije dobre ispovijedi redovito čini pokoru, ne samo ono što mu je ispovjednik kao za mali znak naložio, nego i mnogo više, vremenom osjeti kako je postao jači, bolji, kako raste pred Bogom, raste u dobru. (Iz Katekizma za prvopričesnike)

**KORIZMA JE DIVNA PRILIKA ZA SUSRET S
GOSPODINOM U ISKRENOJ ISPOVIJEDI!
KORIZMA TE PRIPREMA ZA NAJVEĆI KRŠĆANSKI
BLAGDAN - USKRS!**

Isus liječi Jairovu kćer. Obojite sliku!

MALI ADRESAR

MARIN TUBIĆ, 12 godina

Želio bih se dopisivati s djevojčicama i dječacima od 10 do 13 godina. Prvih troje koji mi se jave dobit će iznenađenje.

Kolutska 8/A

25275 Bački Breg

DUŽNOSTI KRŠĆANINA KATOLIKA

Dnevna molitva
Nedjeljna sveta misa
Sveta ispovijed i sveta pričest
Čitanje Svetog pisma i vjerske štampe
Pohadanje vjeronauka

Dražesni Zvončići i dražesne Zvončice!

Da li je moguće da ste se umorili u slanju kupona? Zamislite, stiglo je tako malo vaših kupona kao nikad do sada. Ili je zadatak bio težak, ili ste se umorili u igranju, ili... Od sedamdesetak vaših kupona nagradili smo 7 igrača koji su odgovorili da je božićna pjesma u križaljci "Oj, pastiri, čudo novo". Ako volite vaše stranice, sigurno ćete sve pažljivo pročitati i dobro odgovoriti na nagradno pitanje. Do tada, s nestrpljenjem čekam vaše odgovore, vaša pisma.

Nagradeni u crkvi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu:

1. **Boris Fačol**, Vinogradarska 23, Subotica
Metalni križ
2. **Sanja Bolugovac**, V. Nazora 90, Bački Monoštor
"Subotička Danica '97"
3. **Josip Buljovčić**, Donji Tavankut 86
Foto album
4. **Marija Šimunov**, Josički put 3/a, Sombor
Dječja igračka
5. **David Čeliković**, Dinka Šimunovića 8, Subotica
Pernica
6. **Ivan Šimudvarac**, B. Radičevića 6, Bač
Pretplata na "Zvonik"
7. **Barbara Njerš**, Jelene Čović 11, Subotica
Dječja igračka
8. **Ivana Cop**, Indijska 31, Golubinci
Dječja torbica
9. **Kristina Anušić**, Bačka Tvrđava 11, Bač
Nogometna lopta
10. **Petar Anišić**, Vohl Lole 53, Subotica
Dječja igračka

Budući da je izvlačenje nagrada održano ranije nego što smo najavili, da bismo se uklopili u termin predviđen za izlaženje ZVONIKA, Uredništvo je naknadno izvuklo još tri dobitnika od naknadno prispjelih kupona (pod brojem 8, 9 i 10). Sljedeći broj ZVONIKA izlazi prve nedjelje u mjesecu, zato kupone šaljite što prije.

Svoje odgovore šaljite nam na poznatu adresu: Uredništvo Zvonika, I. Milutinovića 52, 24000 Subotica ili ih predajte vašim župnicima koji će dostaviti vaše kupone na pravo mjesto. Kupone pošaljite do 23.02. 1997., a izvlačenje će biti u crkvi sv. Jurja u Subotici.

KUPON ZVONIKA br. 28

Rješenje rebusa je:

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

BLAGOSLOV VODE, SVIJEĆA, SOLI, KUĆE - I NJIHOVO ZNAČENJE

Moje pitanje se odnosi na naše katoličke običaje u vezi s blagoslovom vode, svijeća, soli, kuća i koristi od tih. Molim Vas, možete li dati objašnjenje svih tih stvari i šta Crkva o svemu tome uči? I kakva smisla ima paljenje svijeće kod mrtvačkog kovčega? Neki vjernici misle da sveta voda odgoni đavla, dok se drugi tome smiju kao nekoj priprostoju i zastarjeloj vjeri! Što je, prema tome, mjerodavna nauka Crkve? (Albe, Su)

Svi ovi simboli koje ste nabrojali usko su povezani sa sakramentom krštenja po kojem nas Krist ujedinjuje sa sobom dajući nam udioništvo u njegovu životu s Bogom, osposobljavajući nas da idemo Isusovim putem k Ocu nebeskome, osobito putem njegove smrti i uskrsnuća, jer nas krštenje osposobljava s Kristom umirati da bismo konačno s njime i uskrsnuli u punini života nakon smrti.

A) Voda, jedan od najstarijih religioznih simbola, znak je toga novog života u Kristu. Voda također označava pranje, čišćenje od grijeha, da bismo mogli živjeti novim životom milosti. Blagoslov vode, kao vjerski obred, odijeljen od samog krštenja, je praksa Crkve koja seže sve do apostolskih vremena. Uporaba svete vode (bolje reći) blagoslovljene vode, osobito skupčana s molitvom ili znakom svetog križa ulazeći-izlazeći iz crkve, ima za cilj da nas podsjeti na spasonosnu vodu našega krštenja. Budući da nas krštenje izvorno čisti od grijeha, sad nas podsjeća na potrebu da živimo slobodni od grijeha - u slobodi djece Božje!

Slično je i sa škropljenjem svetom vodom na katoličkim sprovodima; ono nam doziva u pamet da je dotični pokojnik po krštenju bio uveden u zajedništvo vjere s Kristom. Škropljenje sa blagoslovljenom vodom je izraz naše vjere i nade da život koji je jednom s Kristom započeo ima na času smrti svoj prirodni završetak - u pokojnikovom novom rođenju za vječni život.

B) Svijeća. Od najranijih početaka Crkve postoje očiti dokazi da je svjetlo bilo jedan od glavnih simbola krštenja, koje su najčešće prvi kršćani koristili. Davanje upaljene svijeće roditeljima ili kumovima na krštenju ima to značenje da ih podsjeti na njihovu odgovornost osigurati da njihovo dijete treba hoditi u svjetlu Kristovu! Upaljena svijeća doziva u pamet Isusove riječi: "Ja sam svjetlo

svijeta. Tko ide za mnom neće hoditi u tami, nego će imati svjetlo života, na putu života!" (Iv 8,12). I u slučaju krštenja odraslih značenje simbola je isto. U obredu krštenja, kršćenička svijeća se pali sa pashalne ili uskrsne svijeće.

U obredu sahranjivanja, svijeća podsjeća ožalošćene na prisutnost uskrslog Gospodina među njima, Kristove prisutnosti kao svjetla u tami tuge i žalosti i njegove pobjede nad grijehom - po njegovu uskrsnuću, ali i njihovog vlastitog udioništva (kao i onoga koji je preminuo) u pobjedonosnom životu Isusa Krista.

Svijeća nas nadalje podsjeća na Uskrsno bdijenje, na Noć u kojoj Crkva očekuje Kristovo uskrsnuće, i kao ponovni izraz naše vjere i nade da će i naši pokojnici slavno uskrsnuti s Kristom. Zato se za vrijeme obreda sahranjivanja blagoslovljena svijeća stavlja pokraj lijesa pokojnika.

C) Sol. Simbolizam soli je mnogo složeniji. U Starom zavjetu sol je bila simbol trajnosti i nepokvarljivosti jer se koristila kao sredstvo očuvanja i zaštite (konzerviranja); koristila se prigodom sezonskih prinošenja žrtava kao znak vječnoga saveza između Boga i njegova naroda Izraela.

Doduše, i pogani u Rimu su koristili sol, pridavajući joj moć zaštite protiv zlih duhova. Zato su oni, osmi dan nakon rođenja djeteta, stavljali djetetu u usta zrno soli u znak odbrane od demona. Izgleda da je tako došla sol u uporabu kod krštenja. Naime, kršćanstvo je "pokrstilo" sve dobre običaje pogana: obred koji je imao svoj korijen u slutnji starih Rimljana da sol ima moć zaštite i odгона zlih duhova, prenio se i u obred krštenja gdje postoji jedna molitva o istjerivanju zlih duhova, ali se u novom obredu sol više ne upotrebljava.

Međutim, i kada se sol bila upotrebljavala na krštenju, ona je imala sasvim drugu svrhu. Doduše, neki elementi čuvanja od propadanja očito je da su postojali, ali se moć simbola soli više rabila u skladu s riječima samoga Isusa Krista: "Vi ste sol zemlje! Ako sol obljutavi, čime će se onda soliti?" (Mt 5,13).

Ipak, glavno značenje simbola soli je mudrost! Pa i u običnom govoru: "Ima on soli u glavi!" - ima simboličko značenje mudrosti. Sol daje okus valjanosti božanske hrane i predokus vječnoga života. Ona također predstavlja milost Božju, nebesku mudrost, koja nas čuva od pokvarljivosti grijeha.

U starom obredu krštenja svećenik je stavljajući zrno soli u usta krštenika, govorio: "Primi sol mudrosti i neka te čuva za život vječni!" To je bilo popraćeno s molitvom da Bog udijeli onom "Koji prvi put okusi spasonosnu sol da više ne gladuje, već da se uskoro mogne hraniti nebeskom hranom" (Obrednik krštenja).

Zanimljivo je spomenuti da se sol koristi i kod blagoslova vode. U Rimskom obredniku, blagoslov soli sadrži molbu Bogu za zdravlje duše i tijela i zaštitu od Zloga. Tu se jasnije nazire veza s idejom starih Rimljana o soli kao zaštiti protiv zlih duhova, koju je simboliku Crkva pokrščanila.

Sve što smo do sada rekli u vezi blagoslova soli, vode itd. odnosi se i na blagoslivljanje kuća, što se kod nas rjeđe vrši zbog povijesnog nasljedja, ali se ipak češće blagoslivljaju nove kuće i stanovi.

Svi gore spomenuti blagoslovi zovu se jednom riječju blagoslovinama koje je Crkva uvela u običaj, za razliku od sakramenata koje je sam Krist ustanovio kao sredstva spasenja. Dok su blagoslovine sredstva duhovne koristi, sakramenti su sredstva spasenja, bez kojih se u principu nitko ne može spasiti.

Crkva cijeni sakramente svetinjama, a blagoslovine korisnima za dušu i tijelo, budući da su popraćene molitvama Crkve a Bog uslišava molitve Crkve! Zbog toga se nitko, nijedan vjernik, neće podsmejavati ni svetinjama ni blagoslovinama, jer sve one imaju za cilj proslaviti Boga i spašavati ljude i u ovom i za vječni život.

Antun Miloš, Žednik

*Ih'o ne uzme
svaga križa
i ne pada
za mrtim,
nije
meni
dostojan*

11. 10. 98

**"REČE GOSPODIN MOJSIJU: OVAKO BLAGOSLIVLJAJTE
NAROD MOJ: NEKA TE BLAGOSLOVI GOSPODIN I NEKA TE
ČUVA! TAKO NEKA ZAZIVAJU IME MOJE I JA ĆU IH BLAGOS-
LIVLJATI!"**

(Br 6,23)

ISTRAJNOST

Dobro sam upoznao čudi moji dida i majki. Bili su nalik jedni na druge i na toliko nji drugi. Onda je taki bilo najviše. Bili su oni dika ondašnjeg društva, pa je bila milina živit u takoj sredini. Najviše nji su škulu života svršili s odličnom ocinom, a nenapisanu su je dobili kad su izrodili, odranili i udomili dicu - podigli i na noge. U toj su ocini bile i brezbroy puta pokazane kriposti. S njima se nisu falili već su i u njima ostili drugi ljudi. Dok sve nisu postigli, dobrim su zakoracili u starost.

Za naše pretke možemo kazt da su bili dobri ljudi. U toj dobroti su imali više kriposti, a med njima i istrajnost. Ova je kripost samo nadopunjavala druge i bila je jedan od kamenčića u mozaiku ljudske čudi. Nisu baš svi bili taki, al je od većine ovaki bilo ondašnje društvo. I danas ima ljudi nalik na naše stare. Istina, malo su proridieni, ali i zato lako uočavamo njevim odnosom prema drugima.

Kad su naši preci došli u ove krajeve, prid kraj XVII. vika, a tušta nji i puno ranije, dočekala i je ova jedva naseljena, široka i plodna ravnica željna obrade. Oni su se morali dobro latit da bi iz ničeg počeli stvarat štogod. Cigurno njim je teško bilo da počmu unapriđivat život, jel su sav imetak doneli u "bučuru". To siromaštvo su nadoknadili bogatstvom kojeg su doneli u duši: vira i kriposti brez koji ne bi mogli opstat. Nažalost, nije ostalo napisano kako njim je onda bilo. Mi danas možemo to samo smisliti, jel poništa od tog znamo iz njevi pripovidaka, koje su prinosili s kolina na kolino. Jedno je cigurno: da nisu bili istrajni, ne bi zabrazdili prvu brazdu, za njom drugu i tako redom. I žito su pokosili početnim prvim otkosom, kuruze su obrali prvim uzbranim klipom...

U našoj čudi je, u jednog više u drugog manje, da smo katkad plašljivi, a onda smo na korak od malodušnosti. U takom stanju nam se čini da nameravano nećemo moć svladat, ako u početku izgleda nesvladivo. Međutim, vidili smo da u životu mož bit drukčije. Kako laste naprave gnjizdo? Prvo jedna uzme u kljun slamčicu, zamoči je u blato, odleti i zalipi na tavanicu. To isto uradi i druga i tako let za letom dok ne naprave divljenja vidno gnjizdo. Ovim su laste pokazle da se naizgled teško ostvariva zamiso mož ostvarit samo ako se u nakani istraje i započeto uradi do kraja. Tako i mi znamo da se mož svladat naizgled nesvladiv zadatak, a kad ga uradimo, onda imamo čerez čega diviti se svom uspihu. Zadovoljstvo nam je tim veće što je bio teži zadatak kojeg smo uradili.

Naši su preci odranjivanjem u dicu usađivali i kripost istrajnosti, a ako bi oni u životu malo zastali, onda su i kuražili.

Istrajnost su naši preci pokazivali i u viri. Naučeni od roditelja, toliko puta naukovani u pridikama; čitali su i to da je Bog od pomoći čoviku, samo triba da je u savezu s njim i da u tom istraje. Nije baš lako tog se držat jel pokatkad kušnja dovodi u pitanje taj savez. Radi kojekaki veliki šteta, nevolja, čak i životni tragedija nikad nikom nije palo na pamet da se odrekne Boga i vire i u tom su istrajali. Život je nji naučio da je i neuspah sastavni dio uspišnog života. Tako svaćanje života jačalo je podlogu dobroj ljudskoj čudi, koje nema brez istrajnosti, pa je i ova kripost jedna od odlika čovika koji s njom mož ić kroz život sa uzdignutom glavom. Ojačani virom, puni kriposti, mogli su izdurat sve nedaće

Smilo tvrdim da je danas malo, zdravo malo, nas koji bi tako strpljivo mogli podnet sve životne nedaće i težak rad, kako su to podnosili naši preci očeličeni virom i kripostima.

Kripost istrajnosti, kao i druge kriposti, naslidlili smo pa je i ona dio duševnog bogatstva, kojeg su nam ostavili naši preci. S njom tribamo živit tako da i drugi oste da je u nama.

Alojzije Stantić

Roman Miz SLJEDBE (SEKTE) - OPASNOST ILI IZAZOV

• Naziv i značenje

Termin sekta potječe od latinskog glagola sequor, što znači - slijediti, ići za kim, pratiti... Prema tome, sekta je grupa ljudi koja slijedi neki nauk, ideju, ideologiju... Vrlo je dobra i hrvatska riječ sljedba, jer odražava pravo značenje, a nema onog uvredljivog prizvuka, kojeg je s vremenom stekao termin sekta. Sam pojam i termin sekta nije strogo vezan za područje religije. On je prisutan i u politici i u drugim ljudskim djelatnostima, u drugim ljudskim zajednicama. Sektaši su oni koji se ne slažu u mišljenju i ideologiji s većinom, kojoj su pripadali ili još uvijek pripadaju. Dakle, sektaštvo je otpadništvo od učenja pa čak za grizeno propagiranje nekog učenja: pripadništvo posebnoj struji. Izraz sektaštvo upotrebljava se i za označavanje krutog i isključivog odnosa ili stava neke organizacije - političke ili vjerske - prema drugima. 1)

Svakako treba spomenuti da se termin "sekta" dugo tumačio kao izvedenica od latinskog glagola secare, što znači - sjeći, odsjeći, a od toga i - rastavljanje, cijepanje. Ali, smatramo da će korijen tog naziva biti ipak u latinskom glagolu - sequor.

Kako se ovdje o sektama govori kao isključivo religijskim pojavama, nas svakako zanima i to da li je sekta, sljedba - Crkva? Sigurno je da se ni jedna sekta, ni jedna kršćanska sljedba, neće tako nazvati, neće upotrijebiti za sebe tu, svakako, omalovažavajuću riječ. U anglosaksonskom jezičnom području prevladala je oznaka i termin - denominacija ("imenovanje", "nazivanje") i on se jednako primjenjuje i za Crkvu i za sljedbu.

Drugi Vatikanski koncil razlikuje "Crkve" i "crkvene zajednice", ali to pobliže ne definira. Međutim, teško je povjerovati da se pri tome mislilo i pred očima imalo sljedbe.

Filozof religije i kulture Ernest Troeltsch smatra da je razlika između Crkve i sljedbe u tome što je Crkva obilježena objektivnim i postojanim, dok sljedbe imaju svoju jezgru u osobnom doživljaju obraćanja i vlastite odluke. Nauk, kult, ustrojstvo i zakoni nazočni su u Crkvi bez obzira na pojedinačnog vjernika, i prije njega. Crkvi se ne pristupa, u nju se krsti. Krštenjem i maloljetno dijete postaje njezino čedo. Crkva svoje vjernike nosi, sljedba je od svojih vjernika nošena. Ona je "zajednica dobrovoljnosti". Sakramenat, koji svećenik podjeljuje, u sljedbi se ne proglašava i ne prihvaća kao posrednik spasenja. U njoj se sve postiže vlastitim naporom. 2)

Ipak, ima sljedbi čiji se profil razlikuje od prvoga, što je ponudio Troeltsch. Neke, na primjer Novoapostolska Crkva, imaju izraziti hijerarhijski i institucionalan značaj, a njeni pripadnici njeguju savršen sakramentalizam.

U traženju razlika između Crkve i sljedbe ili sekte svakako treba imati u vidu i nazočnost episkopata u Crkvi, odnosno njegovu nenazočnost u sljedbi, ili nenazočnost episkopata s apostolskim nasljedem. U nekim sljedbama, doduše, postoje episkopi, ali oni se biraju i oni nemaju neprekinutog apostolskog nasljeđa. Svakako da takve sljedbe ne mogu biti Crkve, jer "gdje je biskup, tamo je Crkva" (sv. Ignacije, mučenik, + 107) i "Biskup je u Crkvi, a Crkva u biskupu, i tko nije s biskupom, nije sa Crkvom" (sv. Ciprijan, + 258).

Zanima nas, svakako, i odgovor na pitanje: da li je hereza i sekta isto? Treba reći - nije isto! Hereza 3) je teološko teoretsko naučavanje, koje je u suprotnosti sa službenim naukom Crkve u pojedinim dijelovima ili u cjelini, pa je stoga teološka zabluda. Hereza ostaje u okvirima teorije, ona ne mora nužno, osim njenog nosioca, imati i organiziranu zajednicu ljudi, dok je sljedba upravo to - organizirana zajednica istomišljenika, čiji se nauk ne podudara s naukom Crkve pa je, prema tome, redovno - heretičan.

Iz svega slijedi, kako to tvrdi i Wilhelm Bartz, da je vrlo teško odrediti pojam sljedbe. 4) Ali, možemo uočiti njena obilježja i sagledati ih.

1) Mala enciklopedija Prosveta, tom 3, Beograd, 1978, str. 176.

2) Wilhelm Bartz, "Sekte danas", Zagreb, 1984, str. 8.

3) Hereza je riječ grčkog podrijetla i znači - mišljenje. Heretičnih učenika i sljedbi s takvim učenjem bilo je u religiji Izraelaca i u prvim vremenima kršćanstva. Već apostol Jakov u svojoj poslanici govori o nesporazumima među kršćanima i poziva ih da budu jedinstveni. A sv. Ivan Damašćenin, u polovici VIII st. napisao je djelo "Povijest hereza", u kojem je obradio 103 zablude.

4) Wilhelm Bartz, "Sekte danas", Zagreb, 1984, str. 9.

ZAHVALJUJEMO DAROVATELJIMA...

ANKETA O ZVONIKU

Prošle je godine razaslata čitateljima ovog katoličkog lista anketa koju je izradilo uredništvo s ciljem "...da nam vi poštovani čitatelji... date vaša mišljenja kako bismo poboljšali naš list." Uz adresu uredništva bio je ostavljen pristojan rok za vraćanje popunjenih anketa.

Uredništvo pri izradi ove ankete nije polazilo ni od kakve hipoteze, bio je to naprosto izraz želje da se "snimi" profil ovog katoličkog lista očima njegovih čitatelja, kako bi sve to poslužilo za njegovo dalje poboljšanje. Zamoljen sam od strane uredništva da napravim analizu prispjelih anketnih listova, o čemu izvješćujem slijedeće.

Tiraž lista je 2500 primjeraka, što znači da je manje više toliko i anketa distribuirano. Od ovog broja vraćeno je 106 popunjenih anketnih listova, na kojima je svoje stavove i viđenja iznijelo 119 čitatelja.

Analiza vraćenih upitnika izvan je okvira osnovnih metodološko-statističkih postulata, što znači da je sa stajališta metodologije znanstveno-istraživačkog rada svaka dalja riječ o pomenutoj anketi bespredmetna. Očito je to svakom čitatelju "Zvonika", naročito u grupi pitanja koja pokušavaju otkriti tko su zapravo čitatelji ovog lista (pitanja od 17-24). U pokušaju da se na neki način objasni ovako nastala situacija, može se s jedne strane konstatirati da u vrijeme medijske invazije suvremenog čovjeka on postaje sve pasivniji, bez želje i spremnosti da se kritički osvrne oko sebe i o nečemu (posebno u kulturno-duhovnoj sferi) da svoj jasan sud, a s druge strane, to može biti izraz povjerenja čitatelja u svoje duhovne pastire, jer kako to jednostavni ljudi znaju reći "... Oni najbolje znaju kako to valja raditi!".

Ako bismo se ovdje htjeli obazrijeti na ono "pa ipak", onda to ipak izgleda ovako: Jedan broj vraćenih anketa "pati od influenze", što isto tako za današnje vrijeme nije čudno, jer to je "epidemija naših vremena i prostora". Kad se sve rečeno dakle ima u vidu, iz vraćenih anketa (4,76 %) proizilazi slijedeće: većina čitatelja redovito prati "Zvonik" nabavljajući ga u crkvi, a s obzirom na jasnoću i sadržaj ocjenjuje ga najvišom ocjenom; najradije se čita uvodnik, biblijski prilozi i događaji u Subotičkoj biskupiji, a zatim intervjui, o svemu mjeseca, događaji iz opće Crkve, a ne zaostaju mnogo ni vjernička pitanja; sve to naravno upućuje na to da su daleko najčitaniji prilozi preč. gospode: Andrije Anišića, Andrije Kopilovića, Stjepana Beretića i Antuna Miloša. Što se promjena tiče, velika većina je zadovoljna postojećim listom te ne bi ništa mijenjala, a na dalje detaljiziranje onoga o čemu bi još trebalo pisati, izdvaja se prijedlog o tome da valja više prostora posvetiti našim župama. Što se tiče umrlica i malih oglasa, mišljenja su prilično uravnoteženo podijeljena: s jedne strane DA ako to donosi odgovarajući finansijski efekt, a s druge strane stoji stav da bi taj prostor valjalo bolje iskoristiti. Što se tiče perioda izlaženja lista velika većina je za to da list ostane mjesečnik kao i do sada. Grafičku opremu lista velika većina također ocjenjuje veoma visoko, što su svakako komplimenti za gosp. mr. Ervina Čelikovića, tehničkog urednika lista. I na kraju, i cijena "Zvonika" je sasvim pristojna, tako da se iz vraćenih anketnih listova može zaključiti da je ovaj katolički list primjeren onima kojima je i namijenjen, te da tim putem valja ići dalje.

Uz osobne izraze simpatije želim svim ljudima angažiranim u pripremi ovog lista dalji uspješan rad.

Mr. Josip Ivanović
U Subotici, 30. siječnja 1997. g.

PISMA ČITATELJA

Štovani uredniče, cijenjeno Uredništvo ZVONIKA!

Želim vam sretnu i blagoslovljenu 1997. godinu. Neka vam Bog bude u pomoći u vašem radu. Eto, prođe jedno ljeto. Vrijeme neumorno žuri - ne znam kamo! Dobri ljudi i dobra djela su prava vrijednost i trajna uspomena. Tako se navršila jedna godina otkako nas je naš dobri pastir, velečasni FRANJO DAVČIĆ napustio i s anđelima u nebesko Kraljevstvo odletio. O obljetnici njegove smrti napisah par stihova kojima mu želim toplim riječima izreći zahvalu.

VELEČASNI - NEZABORAVNA USPOMENA

*Još ponekad suza
iz mog oka kane.
Rubac mi je dao
da otarem lice i ublažim rane...
Božić bio i prošao,
a ti u naš dom nisi došao.
Ostala nam samo sjena
i na tebe, Velečasni,
divna i draga uspomena.
Počivaj u miru Božjem.*

Bosiljko

POMOĆ OSOBAMA U KRIZI

Poštovani uredniče!

Slušačima na Katehetskom institutu u Novom Sadu svidjela se Vaša ideja da se vjernici stave na raspolaganje ljudima koji su u krizi.

Vi ste govorili o velikom broju samoubojstava u Vojvodini i da grad Subotica u tome prednjači, čak i u Europi. Rekli ste, također, da su vjernici suodgovorni za takav problem u svojoj sredini.

Nas nekolicina slušatelja na Katehetskom institutu smo shvatili Vašu ideju kao poticaj i izazov, te smo odlučili, molitvom i žrtvom, biti inicijatori aktivne pastoralne pomoći osobama koje su u krizi ili pomišljaju na samoubojstvo.

Do sada smo pokrenuli nekoliko molitvenih akcija u ovim župama: Novi Sad, Petrovaradin, Subotica, Bačka Palanka, Čelarevo, Indija, Šid, Morović. Ovom akcijom su zahvaćene, bilo kruničarske grupe, bilo molitvene zajednice mladih ili odraslih. A u župama gdje postoje mjesečna ili nedjeljna klanjanja i ova nakana je uključena u zajedničku molitvu.

O stručnoj pomoći psihologa ili iskusnog svećenika mi još ne možemo razmišljati, ali možda biste Vi mogli pomoći da se stvore osnovni preduvjeti takve pomoći, pa da preko ZVONIKA pozovete i druge pojedince ili župske grupe da se pridruže akciji "POMOĆ OSOBAMA U KRIZI" - molitvom i žrtvom.

Molimo da ljubav Božja, koja je razlivena u našim srcima, dopre i do onih koji su izgubili smisao svog života.

Prilažemo i par stihova jednog od nas.

Vaši slušatelji TKI

*Odškrini vrata srce moje
da ljubav Vječna u tebi zablista;
u svoj ljepoti, u svom žaru,
ko zraka sunca, sjajna i čista.*

*Milosti plava, što pjevaš tiho,
ljubavi mojoj u svanuće;
ogrni dušu milinom svojom,
da ide putem slave buduće!*

*O, dušo moja, ljiljane bijeli,
što jecaš tiho u dugoj noći;
nadaj se, čezni, moli i želi,
jednom će ipak, On k tebi doći!*

K.B.

Hvaljen Isus i Marija

Za početak želim se kratko predstaviti. Ja sam Marina Beretić i živim u Augsburgu u Njemačkoj.

ZVONIK čitam od početka i pročitam ga čim dođe. List je jako dobar i interesantan. Posebno volim čitati stranicu za mlade. Šteta što je često samo jedna stranica namijenjena nama mladima. Sadržaj svih članaka u posljednjem broju mi se svidio. Dobro je što ste različite teme saželi na tako malom prostoru. Što se meni baš nije svidjelo, to je da članci nisu dovoljno pregledni. Bolje bi bilo da članci budu slični onima u rubrici "Događanja u Subotičkoj biskupiji". Šteta je da nema više "Mali adresar" za mlade kao što je nekada bio, jer sam ja preko adresara stekla jednu dobru prijateljicu.

Tema koja mene najviše interesira su "SEKTE", koje su vrlo opasne za nas mlade. Inače znam još i druge teme, ali one sigurno ne bi bile toliko zanimljive mladima u Bačkoj, tako da ih ne navodim. Toliko od mene.

Na kraju želim Vam puno uspjeha u radu i u ovoj godini.
Puno pozdrava svima,

Augsburg, 4.01. 1997.
Marina Beretić

BRAČNI SUSRETI
u župi sv. Roka u Subotici
21.02. 1997. godine
u 20 sati
Tema: Akcija "za život"

SLUŠAJTE RADIO VATIKAN

svakog dana u 19 sati
emisija na hrvatskom jeziku
ponavljanje iste emisije
sutradan u 5 sati

Jeste li već nabavili naša izdanja:

- Molitvenik "Slava Božja"
- Subotička Danica, kalendar za 1997.
- Ivan Pavao II.: Oče naš
- razmatranja o molitvi Gospodnjoj
- W. Oberröder: Ići u crkvu - zašto?

**Ako još nemate ova izdanja, potražite ih
kod svojih župnika
ili naručite na adresu
Uredništva "ZVONIKA"**

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopljović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Pluković, Blaženka Pluković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za Informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisk: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.

TRI ŠUŠKAVCA

Pomalo se počinjem unositi u psihologiju švercera. Svaki dan gledam ljude švercere. Oni žive od šverca. Neki su dušom i tijelom utonuli u šverc, pa sve što misle, sve što govore i sve što rade, sve je šverc.

Oni sa tolikim oduševljenjem govore o švercu...

Sad se više ne čudim debeloj snaš Amalki da se i ona dala u šverc. Nije njoj šverc baš potreban. Ima ona života; ona i muž i maksim zemlje. Djece nemaju.

A i zdravlje je baš ne služi. Slaba je na noge, a inače je snažne građe. Kad god je vidim, sjetim se one lađe s kojom Sveto pismo upoređuje vrijednu ženu.

Kad joj je ono mater izdisala, jedva se odgegala do svećenika, ali natrag ga nije mogla dopratiti.

A kad smo joj mater sutradan sahranili, gledao sam je kako teško kuleca. I bilo mi je žao žene što je tako propala na noge...

Sutradan nakon sahrane čujem ja da je snaš Amalka sa još "dvi slatke" otputovala u Trst. Ona nikad prije nije putovala dalje od Pavlovca. Ni sad ne bi, da nije šverca.

Ta, svi govore kako se mnogo može zaraditi na šuškavcima.

I snaš Amalki počelo šuštitu...

Sve joj šušti... Samo čuje: ššššš...

Sve oko nje šušti...

I u glavi joj zašuštalo... I ona se spremila.

- A noge?

- Ššššš...

- Hoće li izdržati?

- Ššššš...

- Daleko je Trst...

- Ššššššš... šuškavci... Ah...

Lokomotiva zašušti i snaš Amalka ode...

U Trstu šuškavaca koliko ti srce želi. I jeftinih.

Možeš ih isplatiti rakijom, jajima, maslom, šunkom, očerupanim kokošima ili ćurkama... Nikad bolje! U snaš Amalke toga ima. Ponijela je ona dosta svega. Na granici je bila snalazljiva, pa joj carinici nisu ništa oduzeli. "Šta će ta žena sa bolesnim nogama" - govorili su.

Kleca snaš Amalka ulicama Trsta, a sve oko nje šušti... Samo čuje; ššššš... Ostalu buku i ne zamjećuje.

A kad spazi izlog sa šuškavcima, čuje još jače šuštanje.

Šuškavci joj zaigraju pred očima... I svaki šuška... Ona gleda, osluškuje i smješka se i broji: jedan, dva, tri... Tri šuškavca...

- Dajte mi tri šuškavca - reče i pokaže na prste, a desnom rukom potegne iz torbe veliku šunku i baci je na stol pred prodavca, te zapita:

- Je l' dosta? Hoćete li još i ćurku? Jaja? Koliko? Trgovac dohvati šuškavce i pruži joj.

A ona se ogrne šuškavcem. Sretna.

A šuškavac šušti... I ona stalno čuje kako šušti: ššššš... Makne rukom i čuje: ššš. Makne nogom, opet: ššššš... Krasno! Šušti... Sve šušti... Cijela radnja šušti... Sve šuškavci u radnji zašuštali: ššššš...

I snaš Amalka prihvatila pjesmu šuškavaca: šššš... ššššš... šuuuuuuuu...

Uzela je tri šuškavca i otišla da ih sakrije. Neće ona dopustiti da ih carinici oduzmu na granici. Ali kuda s njima?

Sjetila se. Obući će ih na sebe ispod košulje. Sva tri će tako obući ispod košulje. Tu je najsigurnije. Carinici su pristojni ljudi. Nitko se neće usuditi na njoj raskopčavati košulju i tako je pregledati. To bi bilo neshvatljivo i za nju krajnje uvredljivo.

Obukla je, dakle, tri šuškavca ispod svoje košulje i pošla sa svojim drugaricama da pokupuje još neke stvari, a onda krenuše kolodvoru da se vrate kući.

Idu pješke. Snaš Amalka se zadihala, i kad su konačno stigle na kolodvor, nestalo joj daha i ona se onesvijestila, te je pala uz šuštanje šuškavaca.

I sad joj sve jače i jače šušti oko nje...

Svuda vidi samo šuškavce i smiješi im se...

A oni šušte: ššššššš

Hitno su pozvali spasavaoce da odnesu snaš Amalku u bolnicu. Ubacili su je u kola za spasavanje i pohitali s njom u bolnicu da ne bi izdahnula. Kad stigoše, pristupi dežurni liječnik i vidjevši da je u besvijesti, pokuša je osvijestiti.

Raskopčase joj košulju...

Ispod košulje tri šuškavca...

Liječnik pogleda bolničare i rekne:

- Zaboga! Tri šuškavca... Mogli su je ugušiti...

Nije imala zraka...

Masiranjem su je polako dovodili svijesti. Prvi znak života dala je šuštanjem i govorila je:

Ššššš... šuuuu... šuškavci... Moji šuškavci...

I kad se sasvim razbudila, rekla je uplašeno:

- Nema ih pod košuljom!

Ivan Kujundžić

